

CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU ASISTENȚA JURIDICĂ

GARANTATĂ DE STAT

MD – 2068, mun. Chișinău, str. Alecu Russo nr. 1 bl. "A1", bir. 94
Tel./ fax (022) 31-02-84, e-mail: aparat@cnaajs.md, www.cnaajs.md

HOTĂRÂRE

Nr. 1 din 24 februarie 2026

Cu privire la aprobarea Raportului de activitate în sistemul de acordare a asistenței juridice garantate de stat pentru anul 2025

În conformitate cu prevederile art. 12 alin. (1) lit. f) și ale art. 13 alin. (5) din Legea nr. 198/2007 cu privire la asistență juridică garantată de stat (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2007, nr. 157-160, art. 614) și în temeiul pct. 55 din Regulamentul Consiliului Național pentru Asistență Juridică Garantată de Stat (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2008 nr. 21-24 art. 49), Consiliul Național pentru Asistență Juridică Garantată de Stat,

HOTĂRĂȘTE:

1. A aproba *Raportul de activitate în sistemul de acordare a asistenței juridice garantate de stat pentru anul 2025*, conform anexei.
2. Prezentul Raport se prezintă, până la data de 01 martie 2026, Ministerului Justiției, Guvernului și Parlamentului Republicii Moldova și se publică pe pagina web oficială a Consiliului Național pentru Asistență Juridică Garantată de Stat.

Președinte al Consiliului

Victor ZAHARIA

Secretar al Consiliului

Olga PATÎCA

**Consiliul Național pentru
Asistență Juridică
Garantată de Stat**

RAPORT ANUAL DE ACTIVITATE

2025

**Aprobat prin Hotărârea CNAJGS nr. 1
din 24 februarie 2026**

LISTA DE ABREVIERI

CNAJGS – Consiliul Național pentru Asistența Juridică Garantată de Stat

OT al CNAJGS – Oficiul teritorial al Consiliului Național pentru Asistența Juridică Garantată de Stat

AJGS – Asistența Juridică Garantată de Stat

MGS – Medierea Garantată de Stat

CUPRINS

Cuvânt înainte	4
Date statistice generale	5
1. Activitatea Oficiilor teritoriale ale Consiliului Național pentru Asistența Juridică Garantată de Stat și a persoanelor autorizate în anul 2025	7
1.1 Date generale privind volumul AJGS	7
1.2 Date cu privire la AJGS calificată	10
1.3 Date cu privire la AJGS primară	14
1.4 Date cu privire la medierea garantată de stat	18
1.5 Date cu privire prestatorii de servicii	18
1.6 Monitorizarea activității prestatorilor de servicii de AJGS.....	20
1.7 Date cu privire recuperarea cheltuielilor suportate în legătură cu acordarea AJGS.....	22
1.8 Date cu privire la volumul de lucru și resurse umane angajate în sistemul de AJGS.....	23
1.9 Date cu privire la bugetul sistemului de AJGS.....	25
2. Activitatea Consiliului Național pentru Asistența Juridică Garantată de Stat în anul 2025	28
2.1 Componenta Consiliului Național pentru Asistența Juridică Garantată de Stat.....	28
2.2 Activitatea Consiliului Național pentru Asistența Juridică Garantată de Stat.....	28
2.3 Realizarea obiectivelor și acțiunilor prevăzute în Planul de acțiuni pentru anul 2025.....	31
Constatări majore	42
Aspecte de perspectivă pentru anul 2026	44

Cuvânt înainte

Prezentul raport este elaborat în conformitate cu prevederile **art. 12 al Legii nr. 198/2007 cu privire la asistența juridică garantată de stat** (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2007, nr. 157-160 art. 614). Documentul reflectă activitatea Consiliului Național pentru Asistența Juridică Garantată de Stat (CNAJGS) și Oficiilor sale teritoriale pe parcursul anului **2025**, eforturile instituției de a asigura și de a implementa politica statului privind asigurarea accesului liber la justiție.

Obligația de acordare a asistenței juridice calificate și efective și de consolidare a sistemului existent de acordare a asistenței juridice garantate de stat rezultă din art. 20 și art. 26 al Constituției Republicii Moldova; prevederile Codului de procedură penală, Codului contravențional, Codului de procedură civilă și alte acte normativ-juridice. Angajamentul de a facilita accesul la justiție se reflectă și în documente de politici ce țin de drepturile omului și justiție la nivel național. De asemenea, rolul sistemului de asistență juridică garantată de stat de facilitare a realizării dreptului la un proces echitabil, e consacrat în *articolul 6 al Convenției Europene pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale*. Prin instituire, organizare și acordarea asistenței juridice garantate de stat, este asigurat tuturor persoanelor un acces liber, egal și efectiv la asistență juridică, într-un sistem de asistență juridică accesibil, nediscriminatoriu și eficient din punct de vedere al costurilor.

Pornind de la dezideratul că, asistența juridică constituie un element de bază al accesului la justiție și statul are obligația de a garanta asistența juridică persoanelor care nu dispun de suficiente mijloace financiare pentru a plăti serviciile juridice sau care au nevoie de asistență juridică de urgență în cazul reținerii în cadrul unui proces penal sau al unei proceduri contravenționale, activitatea CNAJGS, în calitatea sa de **principal organ de administrare a sistemului de acordare a asistenței juridice garantate de stat** (AJGS), a fost și rămâne orientată spre realizarea conformă a politicii statului în domeniu și asigurarea prestării serviciilor de asistență juridică – accesibile și calitative populației.

În prezentul raport sunt prezentate atât activitățile CNAJGS ce țin de administrarea sistemului de AJGS, cât și informații despre activitatea nemijlocită de acordare a AJGS, gestionată de cele 3 Oficii teritoriale ale sale. De asemenea, raportul de activitate conține date statistice cu privire la AJGS livrată pe parcursul anului **2025**. Sunt prezentate, atât date generale, cât și date dezagregate pe anumite tipuri de asistență juridică sau anumite categorii de beneficiari de AJGS.

Echipa CNAJGS aduce mulțumiri membrilor CNAJGS, colegilor din cadrul Aparatului administrativ și Oficiilor teritoriale, prestatorilor de servicii – pentru dedicație, precum și tuturor partenerilor naționali și celor internaționali pentru buna colaborare și suport pe parcursul anului 2025 în vederea dezvoltării în continuare a sistemului de asistență juridică garantată de stat în corespundere cu standardele și bunele practici naționale și internaționale.

DATE STATISTICE GENERALE

(anul 2025 exprimat în cifre)

I. Date statistice privind volumul de AJGS acordată pe parcursul anului 2025:

Pe parcursul anului 2025, au fost înregistrate:

- **65 069 cazuri de acordare a asistenței juridice garantate de stat**, inclusiv:
 - **47 148** cazuri de acordare a asistenței juridice **calificate** garantate de stat;
 - **17 918** cazuri de acordare a asistenței juridice **primare** garantate de stat;
 - **3** cazuri de acordare a serviciilor de **mediere** garantată de stat.

- Din **47 148** cazuri de acordare a asistenței juridice **calificate** garantate de stat, au fost înregistrate:
 - **42 282** cazuri de acordare a asistenței juridice calificate **ordinare**;
 - **4 866** cazuri de acordare a asistenței juridice calificate **de urgență**¹.

- Din **42 282** cazuri de acordare a asistenței juridice calificate **ordinare**, au fost înregistrate:
 - **31 953** de cauze **penale**;
 - **5 830** de cauze **civile**;
 - **4 499** de cauze **contravenționale**.

- Din **4 866** cazuri de acordare a asistenței juridice calificate **de urgență**, au fost înregistrate:
 - **4 805** de cauze **penale**;
 - **61** de cauze **contravenționale**.

Totodată, din numărul total de **47 148** cazuri de acordare a asistenței juridice **calificate**, din perspectiva categoriilor de beneficiari de AJGS, menționăm în mod special următoarele:

- în **9 388** cazuri cu beneficiari **femei**, (circa **20%** din volumul total),
- în **2 739** cazuri cu beneficiari **copii/minori**, (circa **6%** din volumul total),
- în **1 548** cazuri cu beneficiari **persoane cu dizabilități**, (circa **3,3%** din volumul total),
- în **3 767** cazuri cu beneficiari **victimă/parte vătămată** a infracțiunii, (circa **8%** din volumul total), dintre care în **2 474** AJGS a fost acordată victimelor ale **violentei în familie**, **585** victime infracțiunilor privind **viața sexuală** și **72** victimelor ale **traficului de ființe umane**,
- în **321** cazuri cu beneficiari solicitanți **de azil** (circa **0,7%**),
- în **191** cazuri cu beneficiari **refugiați**, circa (**0,4%**),
- în **2 670** cazuri cu beneficiari de **protecție temporară**, (circa **5,7%**).

¹ Asistența juridică de urgență este acordată 24/24, indiferent de nivelul de venit al persoanei, în caz de reținere a acesteia în cadrul unei cauze penale sau contravenționale, inclusiv la examinarea mandatului de arest, precum și presupuselor victime ale violenței domestice și infracțiunilor sexuale la faza depunerii plângerii.

II. Date statistice cu privire la prestatorii de AJGS.

Pentru acordarea serviciilor de AJGS, inclusiv medierea garantată de stat, pe parcursul anului 2025 au fost implicați:

- **528 avocați care acordă AJGS la cerere, inclusiv:**
 - **51 avocați specializați** în cauzele cu implicarea copiilor;
 - **16 avocați specializați** în acordarea asistenței juridice calificate solicitanților de azil, refugiaților, beneficiarilor de protecție umanitară, apatrizilor și solicitanților de apatrid;
 - **11 avocați specializați** în acordarea asistenței juridice calificate persoanelor cu dizabilități intelectuale și psiho-sociale;
 - **25 avocați specializați** în acordarea asistenței juridice calificate victimelor infracțiunilor.
- **15 avocați publici;**
- **89 parajuriști;**
- **33 mediatori.**

III. Date statistice cu privire la buget.

- **83 730,9 mii lei - buget aprobat;**
- **88 634,4 mii lei - buget executat, dintre care:**
 - **78 575,0 mii lei** – cheltuieli pentru **remunerarea prestatorilor de servicii** de AJGS, ceea ce constituie circa 89%;
 - **10 059,4 mii lei** – costuri aferente **administrării sistemului de AJGS** (inclusiv, cheltuieli de personal al Aparatului administrativ și a Oficiilor teritoriale ale CNAJGS, hosting și mentenanța sistemului informațional automatizat e-AJGS, deservirea tehnică a echipamentului, achiziții publice), ceea ce constituie circa 11%.

I. Activitatea Oficiilor teritoriale ale Consiliului Național pentru Asistența Juridică Garantată de Stat și a persoanelor autorizate în anul 2025

Oficiile teritoriale ale CNAJGS își exercită atribuțiile în baza [Legii nr. 198/2007 cu privire la asistența juridică garantată de stat](#) și a [Regulamentului funcționării Oficiilor teritoriale ale CNAJGS](#), aprobat prin Hotărârea CNAJGS nr. 15/2008 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2008, nr. 160-161 art. 463).

Oficiile teritoriale ale CNAJGS sunt persoane juridice de drept public. Fiecare Oficiu teritorial al CNAJGS este condus de un Coordonator, având angajați câte un contabil-șef și mai mulți specialiști-principali (consultanți). Jurisdicția teritorială a Oficiilor teritoriale coincide cu jurisdicția Curților de Apel.

În legătură cu modificarea hărții judiciare prin [Legea nr. 135/2024 pentru modificarea unor acte normative](#), ținând cont de faptul că au rămas doar 3 Curții de Apel: (Nord, Centru, Sud) cu sediile principale în Chișinău, Bălți și Cahul a apărut necesitatea revizuirii nr. de Oficii teritoriale ale CNAJGS. Drept urmare, conform [Hotărârii CNAJGS nr. 42/2024](#) **Oficiul teritorial Comrat al CNAJGS și-a încetat activitatea la data de 28 februarie 2025**. Competența de asigurare a acordării asistenței juridice garantate de stat în raioanele care au făcut parte din jurisdicția Oficiului teritorial Comrat al CNAJGS a fost preluată de către Oficiul teritorial Cahul al CNAJGS și Oficiul teritorial Chișinău al CNAJGS, corespunzător.

1.1 Date generale privind volumul AJGS acordate pe parcursul anului 2025.

Urmare a activității de organizare a acordării AJGS desfășurate de Oficiile teritoriale ale CNAJGS, pe parcursul anului 2025, au fost înregistrate **în total 65 069** de cazuri de acordare a asistenței juridice garantată de stat, ceea ce constituie cu **4 540** cazuri **mai mult** decât în anul 2024.

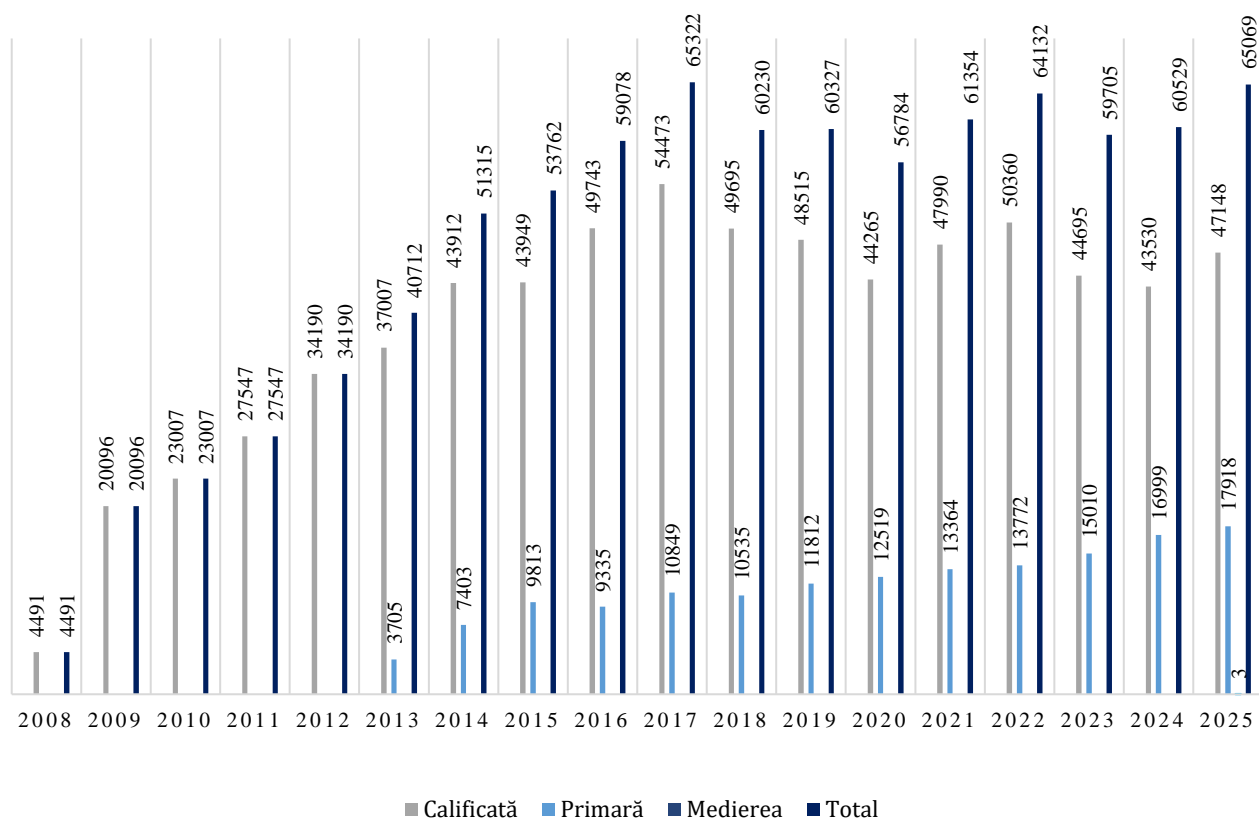
Este de menționat că, de la momentul intrării în vigoare a *Legii nr. 198/2007 cu privire la asistența juridică garantată de stat*, și anume 1 iulie 2008 și până la finele anului 2025 au fost înregistrate **în total 970 757** cazuri de acordare a AJGS, dintre care **817 720** cazuri de acordare a AJGS **calificate** și **153 034** cazuri de acordare a AJGS **primare** și **3** cazuri de acordare a serviciilor de mediere garantată de stat.

Tendința de creștere a nr. de cazuri de acordare a AJGS este determinată de revizuirea condițiilor de eligibilitate pentru acordarea asistenței juridice calificate, în mod special majorarea plafonului în baza căruia se decide eligibilitatea, pe de o parte, precum și majorarea numărului de prestatori de servicii și diversificarea modalităților de acordare a asistenței juridice primare, pe de altă parte.

Evoluția nr. de cazuri de acordare AJGS este prezentată în tabel, după cum urmează:

Evoluția nr. total de cazuri de acordare a AJGS

Din punct de vedere al timpului, asistența juridică garantată de stat a fost solicitată și acordată constant în cele 4 trimestre ale anului **2025**, cel mai mare nr. de cazuri fiind înregistrat în trimestrul IV:

Tipul de AJGS	Trimestrul I	Trimestrul II	Trimestrul III	Trimestrul IV	Total anual
Calificată	12 592	11 220	11 176	12 160	47 148
Primară	4 066	4 289	4 647	4 916	17 918
Mediere	1	0	1	1	3
Total	16 659	15 509	15 824	17 077	65 069

Datele statistice cu privire la volumul AJGS pentru fiecare trimestru în parte sunt prezentate în următoarele tabele:

Trimestrul I

Tipul de AJGS	OT Chișinău	OT Bălți	OT Cahul	Total
Calificată	6 350	4 487	1 755	12 592
Primară	1 337	1 339	1 390	4 066
Mediere	0	1	0	1
Total	7 687	5 827	3 145	16 659

Trimestrul II

Tipul de AJGS	OT Chișinău	OT Bălți	OT Cahul	Total
Calificată	5 760	4 364	1 096	11 220
Primară	1 422	1 458	1 409	4 289
Mediere	0	0	0	0
Total	7 182	5 822	2 505	15 509

Trimestrul III

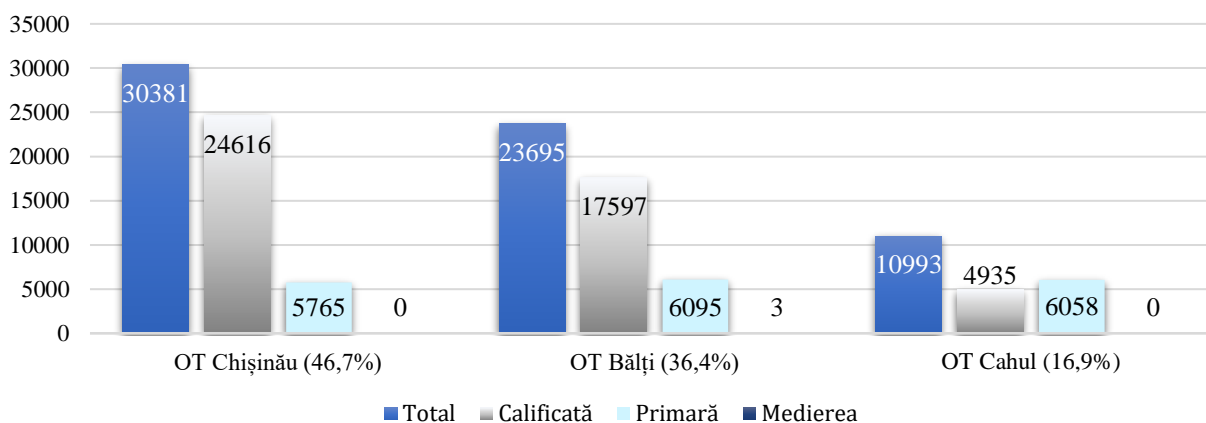
Tipul de AJGS	OT Chișinău	OT Bălți	OT Cahul	Total
Calificată	6 214	4 000	962	11 176
Primară	1 386	1 711	1 550	4 647
Mediere	0	1	0	1
Total	7 600	5 712	2 512	15 824

Trimestrul IV

Tipul de AJGS	OT Chișinău	OT Bălți	OT Cahul	Total
Calificată	6 292	4 746	1 122	12 160
Primară	1 620	1 587	1 709	4 916
Mediere	0	1	0	1
Total	7 912	6 333	2 831	17 077

Din punct de vedere al repartizării volumului de asistență acordate între Oficiile teritoriale, cel mai mare nr. de cazuri este înregistrat la Oficiul teritorial Chișinău:

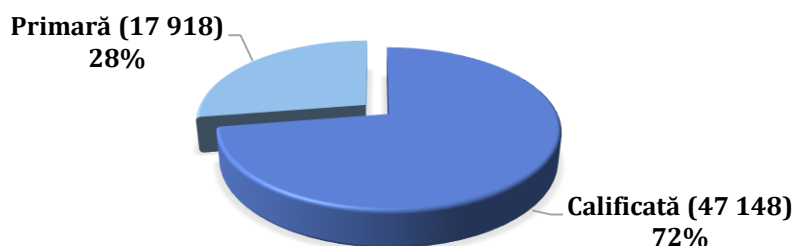
Ponderea volumului de AJGS între Oficiile teritoriale pe parcursul anului 2025

Din numărul **total** de **65 069** cazuri, **47 148** au constituit cazuri de acordare a asistenței juridice **calificate**, **17 918** au constituit cazuri de acordare a asistenței juridice **primare** și **3** cazuri de acordare a serviciilor **de mediere**.

Ponderea AJGS după tipul asistenței

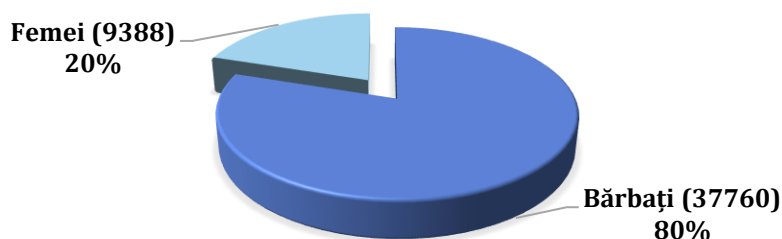
Astfel, ponderea asistenței juridice **calificate** este de **72%** din întregul volum, iar asistenței juridice **primare** îi revine **28%**.

1.2 Date cu privire la AJGS calificată acordată pe parcursul anului 2025.

După cum s-a menționat, în anul **2025** au fost înregistrate **47 148** cazuri de acordare a asistenței juridice **calificate**. În comparație cu anul **2024**, numărul de beneficiari **este mai mare** cu **3 618** de cazuri.

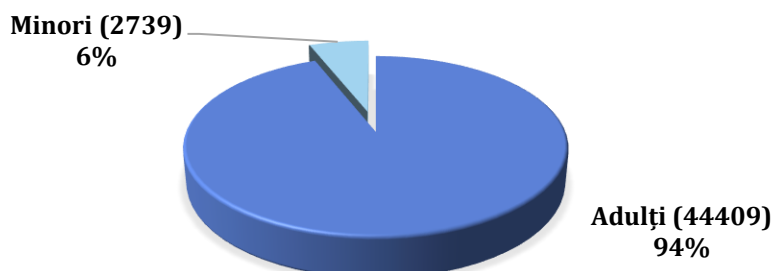
Din nr. total de **47 148** de cazuri, în **37 760** de cazuri beneficiarii de asistență juridică **calificată** au fost **bărbați**, iar în **9 388** cazuri beneficiarii au fost **femei**:

Ponderea beneficiarilor de AJGS calificată după gen în anul 2025

În același timp, din nr. total de **47 148** de cazuri, în **44 409** de cazuri beneficiarii de asistență juridică calificată au fost **adulți**, iar în **2 739** cazuri beneficiarii au fost **minori**:

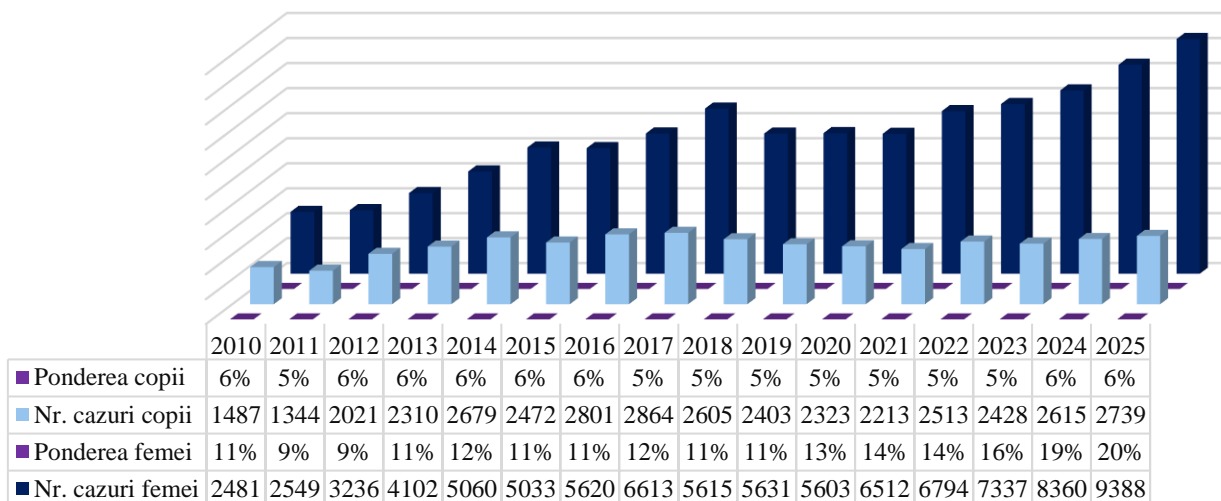
Ponderea beneficiarilor de AJGS calificată după vârstă în anul 2025

În ultimii 5 ani, se înregistrează o creștere continuă a ponderii beneficiarilor **femei**, ajungând la cota de **20%** din nr. total de beneficiari de AJGS **calificată**.

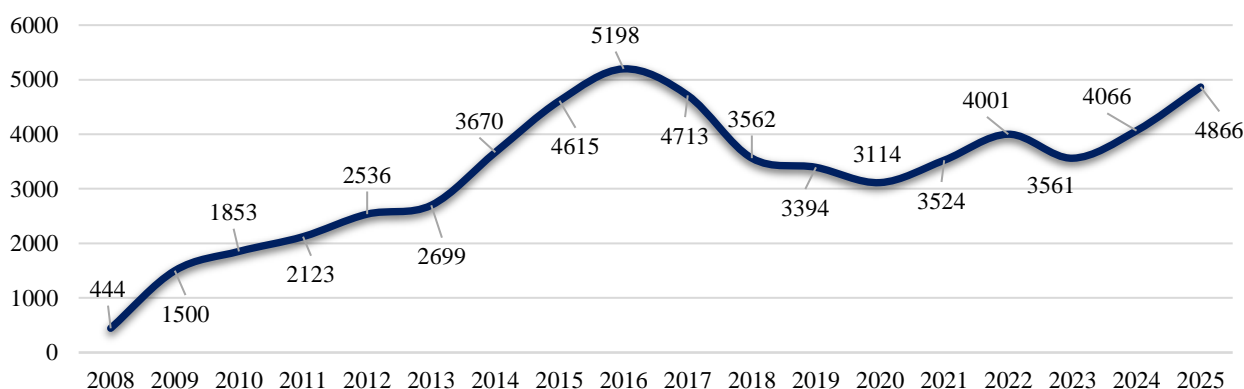
Ponderea de circa **6%** a beneficiarilor **minori** din nr. total de beneficiari de AJGS **calificată** rămâne a fi constantă în ultimii ani. Cu toate acestea, în anul **2025** au fost înregistrate cu **124** cazuri **mai multe** decât în **2024**:

Ponderea AJGS acordată femeilor și minorilor

Din numărul total de cazuri de acordare a asistenței juridice **calificate**, în **4 866** cazuri a fost acordată asistența juridică de **urgență**, ceea ce constituie cu **800** cazuri **mai multe** decât în anul **2024**. Ponderea asistenței juridice de urgență din volumul **total** de asistență juridică calificată garantată de stat a constituit circa **10%**:

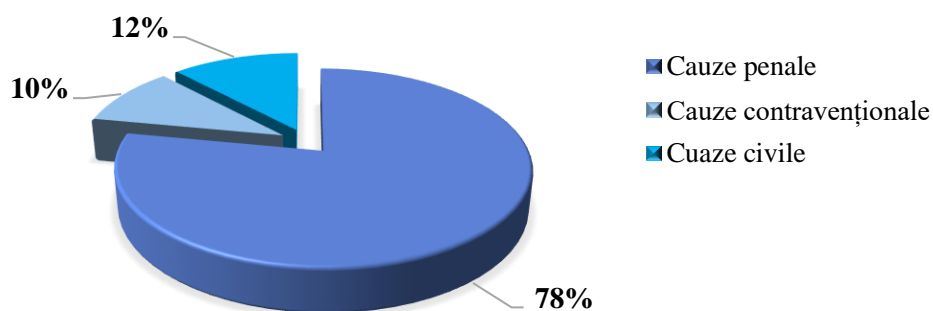
Evoluția nr. de cazuri de acordare a AJGS de urgență din momentul lansării sistemului

În celelalte cazuri și anume în **42 282**, a fost acordată asistența juridică calificată **ordinară** în cadrul dosarelor penale, contravenționale și civile, predominând tradițional cauzele penale cu o cotă de circa **76%** din numărul total. Astfel, **31 953** au constituit cauze **penale**, **5 830** cauze **civile** și **4 499** cauze **contravenționale**:

Ponderea AJGS calificate ordinare pe tipuri de cauze în anul 2025

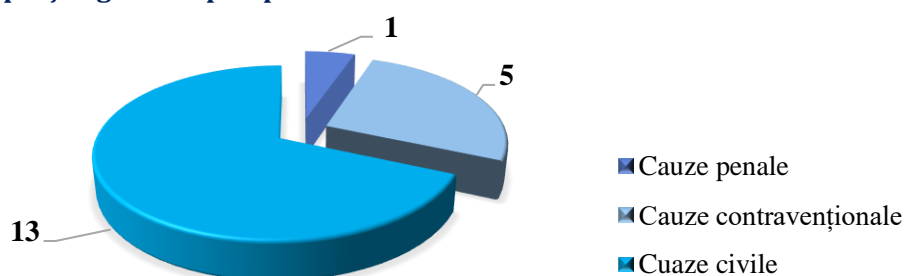

Din perspectiva acordării AJGS calificate în dependență sau indiferent de nivelul de venit al persoanei, continuă să prevaleze majoritar cazurile de acordare a AJGS **indiferent de nivelul de venit**, având ponderea de circa **70%** din volumul total de asistență juridică calificată acordată, acestea constituind cazuri de **participare obligatorie a avocatului** în procesul penal, contravențional, civil.

De asemenea, este de menționat, că începând cu **18 septembrie 2025**, au intrat în vigoare modificările operate *la Legea nr. 198/2007 cu privire la asistența juridică garantată de stat (Legea nr. 128/2025 pentru modificarea unor acte normative)*, la compartimentul AJGS **parțial gratuită**. AJGS parțial gratuită se acordă în cazul în care venitul persoanei nu depășește salariul minim lunar pe țară cu mai mult de 30%. După acordarea AJGS parțial gratuite și depunerea raportului de activitate de către avocat, solicitantul este obligat să restituie 30% din cheltuielile de acordare a asistenței juridice calificate respective. Restituirea cheltuielilor pentru acordarea asistenței juridice calificate se realizează în conformitate cu legislația. Totodată, AJGS parțial gratuită se acordă doar cu acordul expres al persoanei, exprimat în cererea de acordare a asistenței juridice calificate.

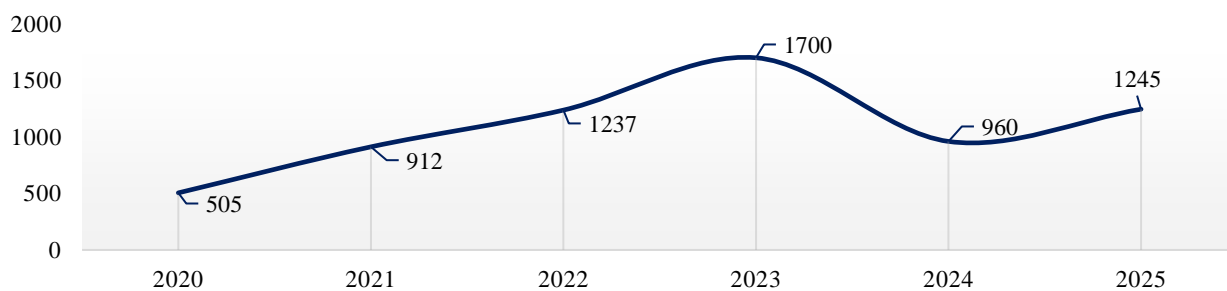
Pe parcursul anului **2025** AJGS **parțial gratuită** a fost acordată în **19 cazuri**.

AJGS parțial gratuită pe tipuri de cauze în anul 2025

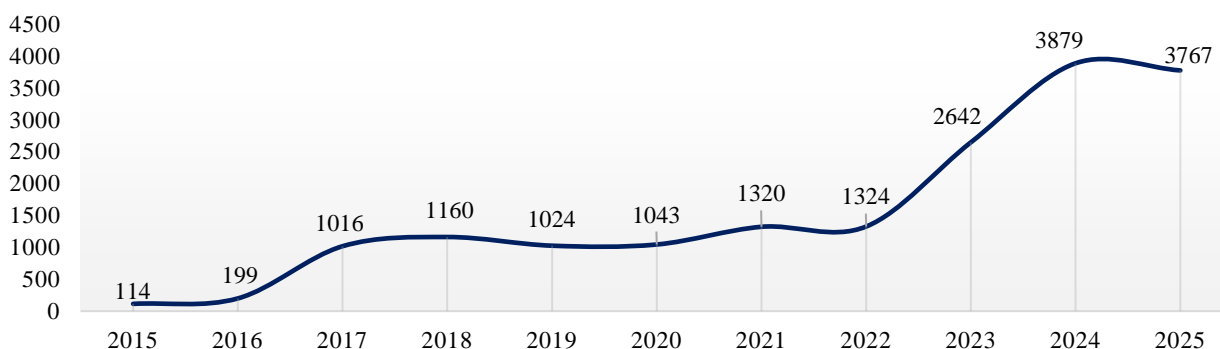
În același timp, continuă să crească nr. de **refuzuri în acordarea AJGS**, în anul **2025** fiind înregistrate **1 245 de decizii de refuz în acordarea AJGS**, adică cu **285 de cazuri mai mult** decât în anul **2024**. De menționat că, numărul de refuzuri a înregistrat un trend de creștere în ultimii ani, urmare a faptului că Oficiile teritoriale ale CNAJGS au obținut accesul la platformele guvernamentale de date cu privire la veniturile solicitantului, care sunt verificate în regim on line și analizate în procesul de prelucrare a cererilor de acordare a AJGS.

Evoluția nr. de cazuri de refuzuri în acordare a AJGS calificate

Din numărul total de cazuri de acordare a asistenței juridice **calificate**, în **3 767** cazuri beneficiarii au avut statut de **victimă sau parte vătămată**, ceea ce constituie circa **10%** din volumul total:

Evoluția nr. total de cazuri de acordare a AJGS calificate persoanelor cu statut procesual de victimă sau parte vătămată

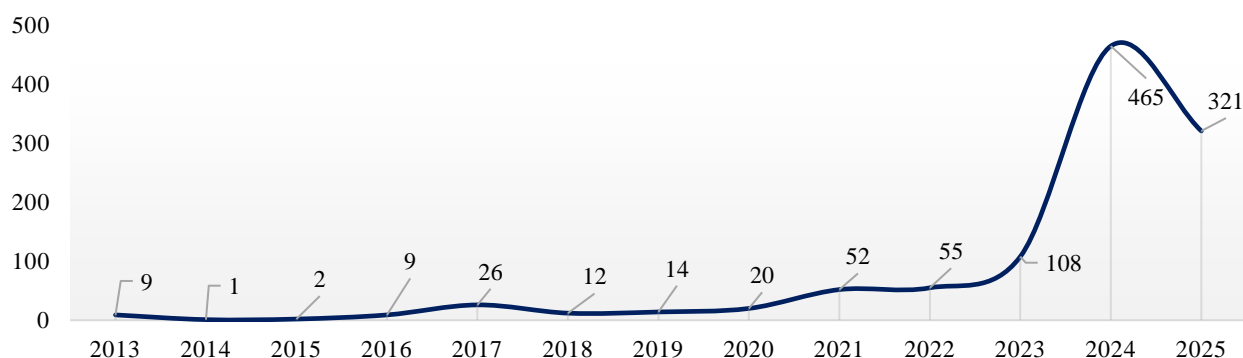
Urmare a modificărilor operate în legislație în ultimii ani, **numărul de cazuri** de acordare a AJGS calificate persoanelor cu statut procesual de victimă sau parte vătămată este cu mult mai mare, decât până la operarea acestor modificări. De asemenea, au fost create premise bune în vederea asigurării accesului timpuriu a presupuselor victime ale violenței domestice și infracțiunilor cu caracter sexual necesară pentru depunerea plângerii în vederea pornirii urmăririi penale, acestea putând beneficia de serviciile avocaților de serviciu care acordă asistența juridică de urgență în regim 24/24.

Din numărul total de **3 767** cazuri de asistență juridică garantată de stat acordată victimelor, **2 474** au constituit cazuri de acordare asistenței juridice **victimelor violenței în familie**, inclusiv copii, **585** au constituit cazuri de acordare asistenței juridice **victimelor infracțiunilor cu caracter sexual**, iar în **72** cazuri asistența a fost acordată victimelor **traficului de ființe umane**.

În anul **2025** au fost înregistrate **321** cazuri de acordare a asistenței juridice calificate pe cauze de azil, începând cu anul **2024** numărul de acordare AJGS pe cauze de azil este în creștere semnificativă, în comparație cu anii precedenți:

Evoluția nr. de cazuri de acordare a AJGS de calificate pe cauze de azil

Asistența juridică calificată a fost acordată de către avocații specializați în acordarea asistenței juridice pe cauze de azil. În asemenea tipuri de cauze, beneficiarii de asistență au fost cetățeni străini sau apatrizi.

Concluzionând, constatăm că pe parcursul anului **2025**, din numărul total de **47 148** cazuri de acordare a asistenței juridice **calificate**:

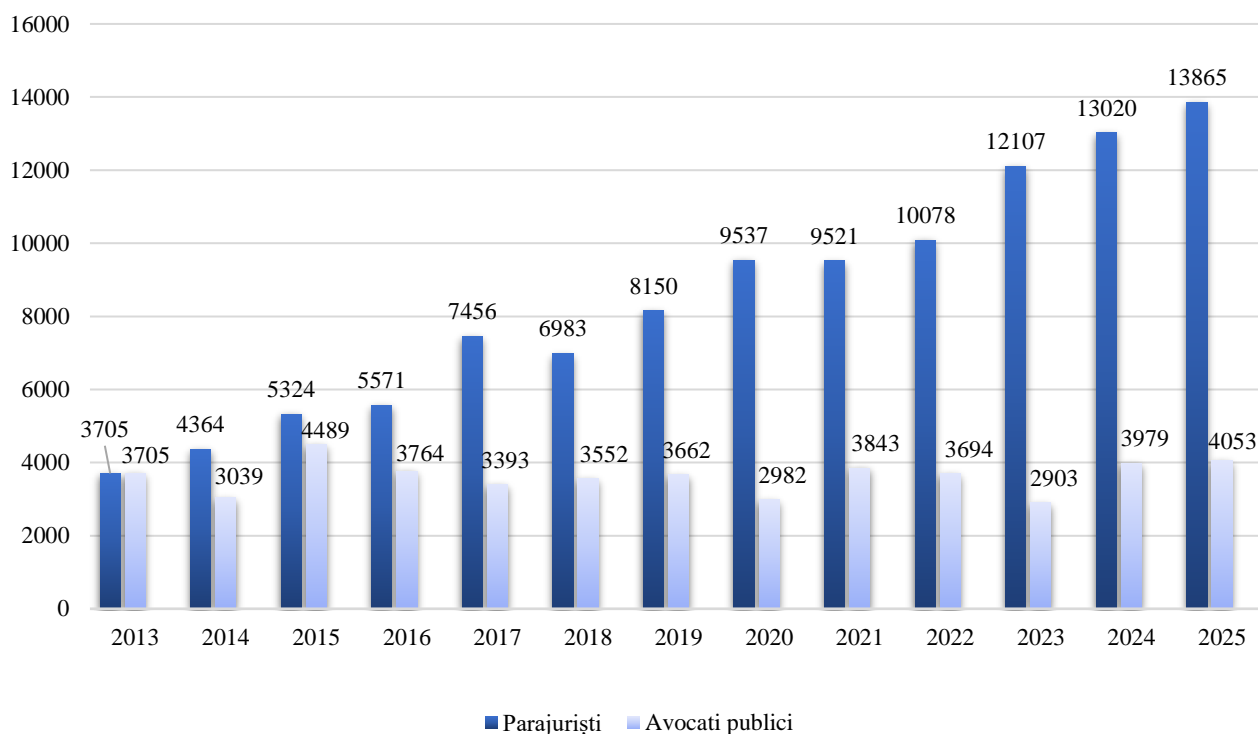
- în **4 866** cazuri a fost acordată asistența juridică de **urgență** (circa **10%** din volumul total),
- în **9 388** cazuri beneficiari **femei**, (circa **20%** din volumul total),
- în **2 739** cazuri beneficiari **copii/minori**, (circa **6%** din volumul total),
- în **1 548** cazuri beneficiari **persoane cu dizabilități**, (circa **3,3%** din volumul total),
- în **3 767** cazuri beneficiari **victimă/parte vătămată** a infracțiunii, (circa **8%** din volumul total), dintre care în **2 474** AJGS a fost acordată victimelor ale **violenței în familie**, **585** victime infracțiunilor privind **viața sexuală** și **72** victimelor ale **traficului de ființe umane**,
- în **321** cazuri beneficiari solicitanți **de azil**, (circa **0,7%**),
- în **191** cazuri beneficiari **refugiați**, circa (**0,4%**),
- în **2 670** cazuri beneficiari de **protecție temporară**, (circa **5,7%**).

1.3 Date cu privire la AJGS primară acordată pe parcursul anului 2025.

În anul **2025**, au fost înregistrate **17 918** cazuri de acordare a asistenței juridice **primare** garantate de stat, ceea ce constituie cu **919** cazuri mai mult, decât în anul **2024**, fiind înregistrată o creștere de circa **5,4%**.

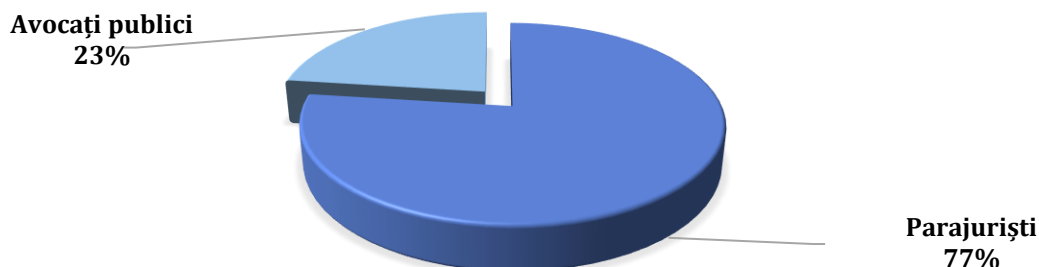

Evoluția nr. de cazuri de acordare a AJGS primare de către avocații publici și parajuriști

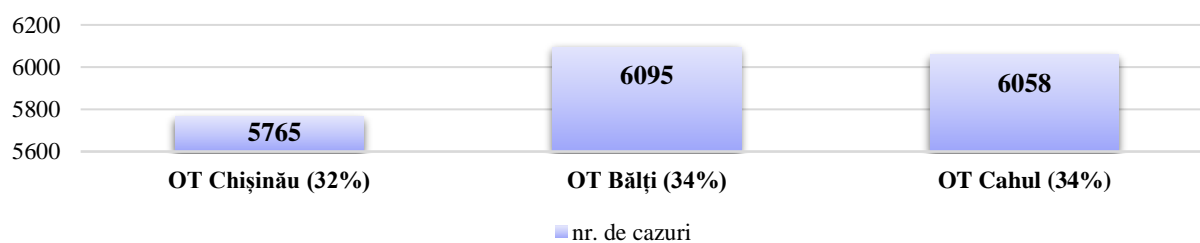
Din numărul total, în **13 865** cazuri (circa **77%**), asistența juridică **primară** a fost acordată de către **parajuriști** și în **4 053** cazuri, (circa **23%**) de către **avocații publici**.

Pondere AJGS primare după prestatori

Repartizarea volumului de asistență juridică primară între Oficiile teritoriale ale CNAJGS a avut loc, după cum urmează:

Pondere volumului de AJGS primară între Oficiile teritoriale pe parcursul anului 2025

Rețeaua de avocați publici contribuie substanțial, an de an, la volumul total de asistență juridică primară livrată, în special în localitățile de reședință ale Oficiilor teritoriale, ținând cont de faptul că menirea lor principală este acordarea asistenței juridice calificate și că pe parcursul anului **2025** au activat doar **15 avocați publici**.

Totuși, rețeaua națională de **parajuriști** constituie în continuare principala modalitate de livrare a asistenței juridice **primare** în localitățile rurale și urbane, altele decât cele de reședință ale Oficiilor teritoriale.

În același timp, parajuriștii prin activitățile lor contribuie la mobilizarea autorităților publice în soluționarea problemelor comunității. Merită a atrage atenția aici la două aspecte. Pe de o parte, există multe lucruri de făcut în comunitate și s-ar putea ca anumite probleme pe care le au membrii comunității să nu fie considerate de către autorități ca fiind prioritare. Astfel, prin facilitarea interacțiunii dintre membrii comunității și autorități, de fapt parajuriștii contribuie ca problemele stringente ale membrilor comunității să fie auzite și să devină parte din agenda prioritară a autorităților. În special, aceasta este valabil pentru grupurile vulnerabile și marginalizate, care singure nu au capacitate de a determina autoritățile să acționeze și în interesul lor. Sub un alt aspect, deseori însăși autoritățile locale au nevoie de suport în realizarea unor activități în comunitate. Aici parajuriștii au menirea ca să coopereze cu autoritățile publice, așa încât acestea să poată realiza deplin activitățile care sunt în interesul comunității (prin consultarea în privința unor aspecte legale, dar nu mai puțin important – prin implicarea acelor membri ai comunității care sunt în opoziție cu autoritățile)².

Rețeaua de parajuriști continuă să se extindă și să se dezvolte la nivel național, având ca obiectiv principal sporirea accesului la asistență juridică primară, în special pentru grupurile vulnerabile.

Numărului total de cazuri de asistență juridică primară urmează a fi sumat și numărul de cazuri de consultații oferite de **rețeaua experimentală de parajuriști specializați**, și anume **5 320 cazuri, cu 221** cazuri mai mult în comparație cu anul **2024**. Începând cu anul 2018, ca urmare a pilotării serviciilor de asistență juridică primară în comunități cu risc sporit de infectare HIV, CNAJGS, în parteneriat cu Asociația Obștească „Uniunea pentru Echitate și Sănătate”, a dezvoltat și consolidat o rețea de parajuriști specializați. Această rețea a crescut de la **15 membri în 2018** la **31 în 2025**, având ca scop principal îmbunătățirea accesului la asistență juridică garantată de stat.

Parajuriștii specializați joacă un rol esențial în asigurarea accesului la justiție pentru grupurile vulnerabile, în special pentru persoanele afectate de HIV, tuberculoză, consumul de substanțe psihoactive și alte categorii expuse riscurilor sociale. Prin activitatea lor, aceștia facilitează informarea juridică, consilierea și sprijinul necesar pentru ca beneficiarii să-și poată exercita drepturile și să acceseze serviciile de asistență juridică primară.

Impactul parajuriștilor specializați, după cum urmează:

- Contribuie la reducerea barierelor în accesarea serviciilor juridice pentru grupurile marginalizate;

² Victor ZAHARIA, dr. conf. univ. USM, Președinte CNAJGS. ABILITAREA JURIDICĂ ȘI ASISTENȚA JURIDICĂ GARANTATĂ DE STAT CA PREMIZĂ A REALIZĂRII PRINCIPIILOR CONSTITUȚIONALE.
https://cnaigs.md/uploads/asset/file/ro/3213/ABILITAREA_JURIDIC%C4%82_%C8%98I_AJGS.pdf

- Oferă suport juridic direct, adaptat nevoilor specifice ale comunităților vulnerabile;
- Sensibilizează autoritățile și instituțiile relevante privind drepturile persoanelor asistate;
- Ajută la prevenirea și soluționarea unor probleme juridice înainte ca acestea să escaladeze;
- Facilitează conexiunile între beneficiari și instituțiile responsabile pentru protecția drepturilor lor.

Majoritatea parajuriștilor specializați provin din rândul asistenților și lucrătorilor sociali, dar și din comunități vulnerabile afectate. Printre aceștia se numără persoane care trăiesc cu HIV, consumatori de substanțe psihoactive, lucrători ai sexului comercial, persoane afectate de tuberculoză și alte grupuri expuse riscurilor sociale și medicale.

În prezent, această rețea reprezintă o sursă principală de furnizare a asistenței juridice primare: consultații individuale, lecții publice, asistență în referire către avocații publici și alte structuri de stat, în comunitățile afectate de HIV și tuberculoză, inclusiv în localități în care nu există servicii specializate.

Pentru a asigura servicii calitative, anual, parajuriștii specializați participă la instruirii specifice, atât în domeniul asistenței juridice primare, cât și în domenii conexe, pentru a-și îmbunătăți competențele și a răspunde mai eficient nevoilor beneficiarilor. Activitatea lor se desfășoară conform Regulamentului de activitate al parajuriștilor și este monitorizată și evaluată periodic de un consultant CNAJGS.

Această inițiativă contribuie semnificativ la creșterea gradului de incluziune și acces la justiție pentru categoriile vulnerabile, consolidând astfel eforturile de protecție a drepturilor fundamentale ale acestor comunități.

Datorită sprijinului constant al CNAJGS, rețeaua de parajuriști specializați a devenit un pilon important al asistenței juridice primare în Republica Moldova, având un impact direct asupra incluziunii sociale și protecției drepturilor fundamentale ale celor mai vulnerabile categorii de populație.

De asemenea, cu suportul acordat de partenerii de dezvoltare, de către CNAJGS au fost formate și testate echipe mobile, care oferă persoanelor consiliere juridică gratuită. Acestea se deplasează în localitățile în care nu sunt parajuriști și oferă asistență juridică primară garantată de stat și sprijin persoanelor din grupuri social-vulnerabile, care nu au posibilitatea să apeleze la serviciile unui avocat sau jurist, pentru a-și soluționa problemele de natură socio-juridică. Echipele mobile se deplasează în localitățile rurale în care nu sunt parajuriști.

Având ca obiectiv principal facilitarea accesului la asistență juridică primară garantată de stat pentru **persoanele private de libertate**, prin utilizarea tehnologiilor moderne de videoconferință, CNAJGS și Administrația Națională a Penitenciarelor la data de 17 decembrie 2024, au semnat un Acord de colaborare strategică privind testarea unui mecanism prin care deținuții pot beneficia de servicii juridice primare la distanță, eliminându-se astfel limitările logistice și îmbunătățindu-se transparența și eficiența în oferirea sprijinului legal. Proiectul, implementat cu suportul Programului Națiunilor Unite pentru Dezvoltare (PNUD Moldova) și finanțat de Republica Federală Germania, a fost pilotat în trei instituții penitenciare: Penitenciarul nr. 4 – Cricova, Penitenciarul nr. 7 – Rusca, și Penitenciarul nr. 9 – Pruncul, în colaborare cu Oficiul teritorial Chișinău al CNAJGS.

Această modalitate de acordare a AJGS a fost lansată în regim de testare la începutul anului 2025. Pe parcursul anului asistența juridică primară la distanță a fost acordată în **109 de cazuri**.

1.4 Date cu privire la mediere garantată de stat acordată pe parcursul anului 2025.

Începând cu 29 iulie 2024, medierea garantată de stat a devenit unul din tipurile de asistență juridică garantată de stat, alături de asistența juridică primară și asistența juridică calificată. Astfel, medierea garantată de stat reprezintă servicii gratuite de mediere, acordate în cauzele penale, contravenționale și civile în conformitate cu *Legea nr. 198/2007 cu privire la asistența juridică garantată de stat* și [Legea nr. 137/2015 cu privire la mediere](#).

Pentru implementarea acestui nou tip de asistență și asigurarea bunei funcționări a mecanismului de acordare a medierii garantate de stat, a fost necesară aprobarea de către CNAJGS a cadrului normativ secundar și a modelelor de acte, proces inițiat în 2024 și continuat în anul 2025.

Astfel, *Regulamentul privind acordarea serviciilor de medierea garantată de stat*, aprobat de CNAJGS prin Hotărârea nr. 46/2024, **a intrat în vigoare la data de 7 februarie 2025**.

De asemenea, pe parcursul anului **2025** au fost admiși în sistem încă **16** mediatori în vederea acordării serviciilor de MGS.

Pe parcursul anului **2025** au fost înregistrate primele **3** cazuri de acordare a medierii garantate de stat, dintre care **2 cauze penale** și **1 cauză civilă**.

CNAJGS mizează pe intensificarea eforturilor entității centrale în domeniul medierii și a altor actori de promovare, în general, a medierii în Republica Moldova, ceea ce ar putea duce la creșterea solicitării a asemenea servicii.

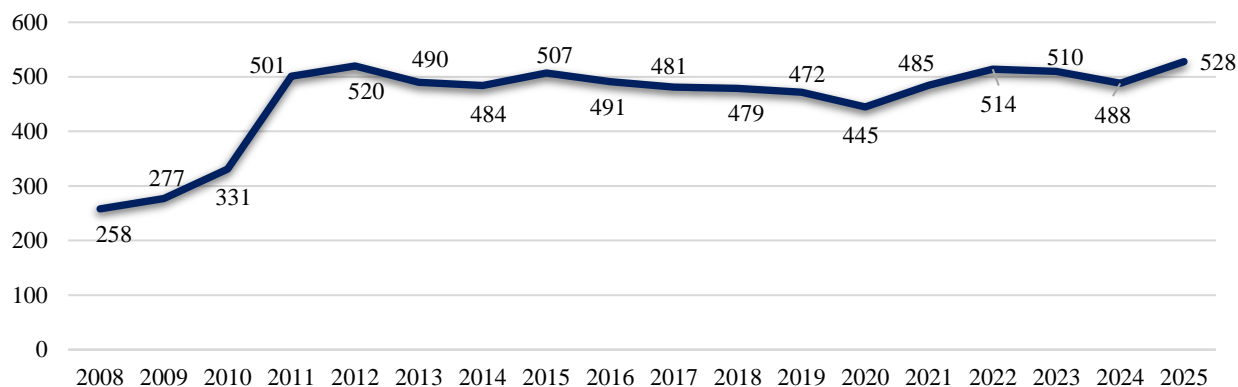
1.5 Date cu privire prestatorii de servicii de AJGS în anul 2025.

Pentru acordarea **asistenței juridice calificate**, au fost implicați **543 avocați**, dintre care:

- **15 avocați publici** (AJGS calificată și primară);
- **528 avocați la cerere** (AJGS calificată), inclusiv:
 - **51 avocați specializați** în cauzele cu implicarea copiilor;
 - **16 avocați specializați** în acordarea asistenței juridice calificate solicitanților de azil, refugiaților, beneficiarilor de protecție umanitară, apatrizilor și solicitanților de apatrid;
 - **11 avocați specializați** în acordarea asistenței juridice calificate persoanelor cu dizabilități intelectuale și psiho-sociale;
 - **25 avocați specializați** în acordarea asistenței juridice calificate victimelor infracțiunilor.

În comparație cu anul 2024, în anul **2025** se atestă o creștere de nr. de avocați care acordă a AJGS la cerere:

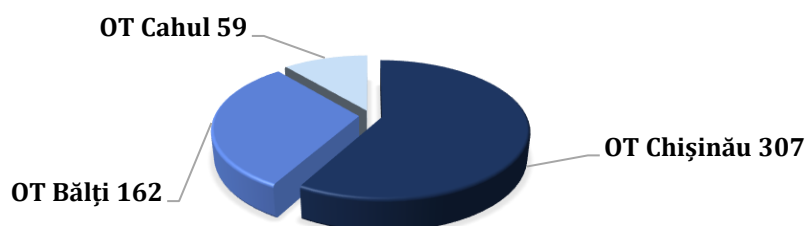
Evoluția nr. total de avocați care acordă AJGS

Interesul avocaților față de sistemul de AJGS este în continuă creștere, în anul **2025** concursul de selectare a avocaților pentru acordarea AJGS a fost desfășurat la toate Oficiile teritoriale ale CNAJGS, fiind selectați și contractați noi avocați. În același timp, pe parcursul anului **2025**, cu **23** avocați au fost reziliate/neprelungite contractele din varii motive.

Este de menționat repartizarea geografică neuniformă a numărului de **avocați care acordă AJGS la cerere**, marea majoritate - circa **60%**, fiind concentrată în jurisdicția Oficiul teritorial Chișinău:

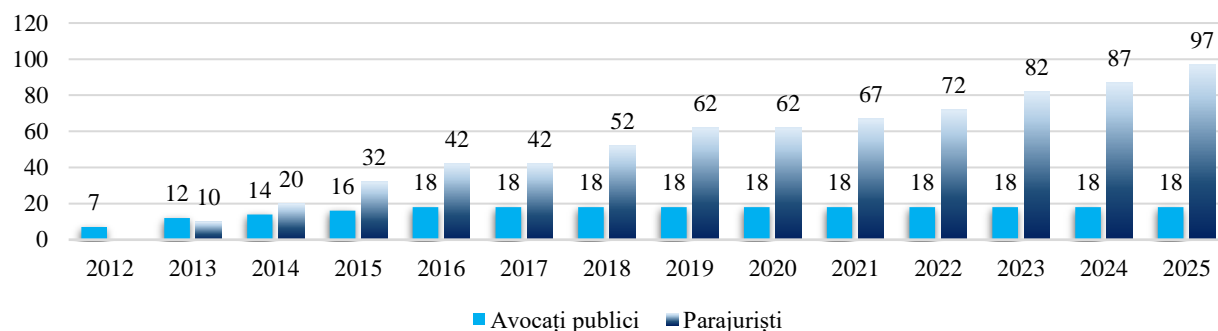
Repartizarea nr. de avocați care acordă AJGS la cerere între Oficiile teritoriale

În unele raioane (de exemplu: Leova, Vulcănești) înregistrăm un număr insuficient de avocați, fapt care provoacă unele dificultăți în acordare AJGS, în mod deosebit în acordare AJGS de urgență.

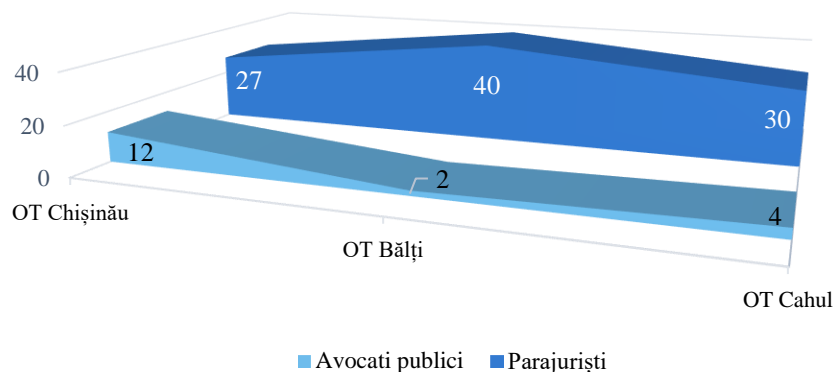
De asemenea, pe parcursul anului 2025, au fost menținute/alocate **18 unități** de avocați publici și **97 unități** de parajuriști:

Evoluția nr. de unități de parajuriști și avocați publici

Nr. de unități de avocați publici și parajuriști între Oficiile teritoriale sunt repartizate după cum urmează:

Repartizarea nr. de avocați publici și parajuriști între Oficiile teritoriale

Pe parcursul anului **2025**, din cele 18 unități, efectiv au activat **15 avocați publici**, **3 unități rămânând vacante**.

Rețeaua națională de parajuriști în anul **2025** a fost extinsă cu încă 10 unități, ajungând la cifra de **97 de unități**, dar efectiv au activat **89 de parajuriști**, **8 unități** fiind pe parcursul anului intermitent **vacante**.

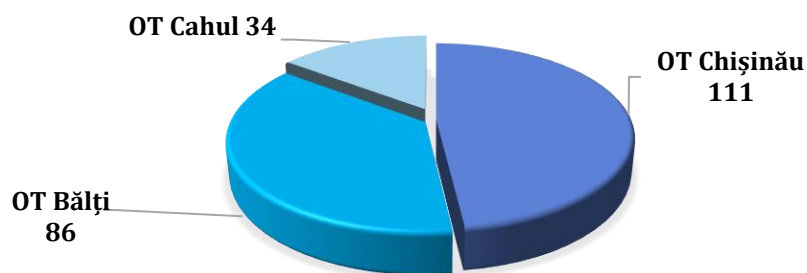
Începând cu 1 februarie 2023 s-a majorat remunerarea fixă lunară a parajuriștilor, aceasta s-a ridicat la nivel de 4100 lei. **Este discutabil dacă această majorare va spori în viitor interesul față de această poziție.**

1.6 Monitorizarea activității prestatorilor de servicii de asistență juridică garantată de stat.

Monitorizarea calității asistenței juridice calificate garantate de stat este organizată de către CNAJGS și Oficiile sale teritoriale, cu implicarea resurselor din cadrul sistemului de asistență juridică garantată de stat (monitorizarea internă) și, după caz, cu implicarea unor resurse din afara sistemului de asistență juridică garantată de stat (monitorizarea externă). Monitorizarea AJGS se desfășoară în conformitate cu *Legea 198/2007 cu privire la asistența juridică garantată de stat*, în baza [Regulamentului cu privire la monitorizarea calității asistenței juridice calificate garantate de stat acordată de către avocați](#), aprobat prin Hotărârea CNAJGS nr. 17/2021 și a [Regulamentului de activitate al parajuriștilor](#), aprobat prin Hotărârea CNAJGS nr. 27/2014.

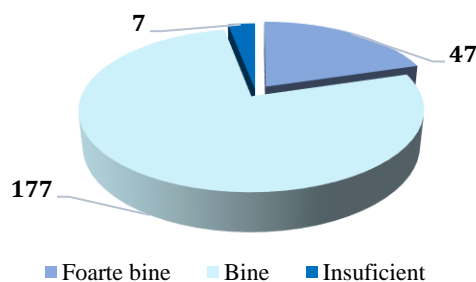
Monitorizarea internă a calității asistenței juridice calificate garantate de stat acordată de către avocați este un proces continuu, fiind realizată conform unui grafic aprobat de coordonatorul Oficiului teritorial al CNAJGS, adus la cunoștința fiecărui avocat, a cărui activitate profesională de acordare a asistenței juridice calificate garantate de stat este monitorizată. Monitorizarea internă a calității asistenței juridice calificate garantate de stat poate fi ordinară și se realizează în dependență de calificativele luate de avocat la exercițiile precedente sau extraordinară, în cazul unor alegații credibile cu privire la calitatea dubioasă a serviciilor.

Pe parcursul anului **2025**, în ordinea **monitorizării interne** a calității asistenței juridice calificate, a fost monitorizată activitatea a **231 avocați**:

În urma monitorizării au fost avocații au obținut următoarele calificative:

Rezultatele monitorizării interne a activității avocaților

În același timp, CNAJGS are misiunea de a organiza și procesul de **monitorizarea externă a calității serviciilor prestate de către avocați**, pentru efectuarea căreia se aprobă Comisia de monitorizare externă, care este compusă din 7 membri, după cum urmează: un reprezentant al Aparatului administrativ al CNAJGS și 6 avocați selectați în bază de concurs, dintre care 3 avocați care fac parte din sistemul de asistență juridică garantată de stat, iar alții 3 ce nu fac parte din sistemul asistenței juridice garantate de stat. Componenta nominală a Comisiei de monitorizare externă se aprobă de către Consiliul Național.

În vederea organizării concursului, prin Hotărârea 36/2024, CNAJGS a aprobat componenta nominală a Comisiei de selectarea a candidaților din rândurile avocaților, care are sarcina de a selecta 3 avocați din rândurile celor care activează în sistemul de asistență juridică garantată de stat și 3 avocați din afara sistemului și ai propune CNAJGS spre aprobare.

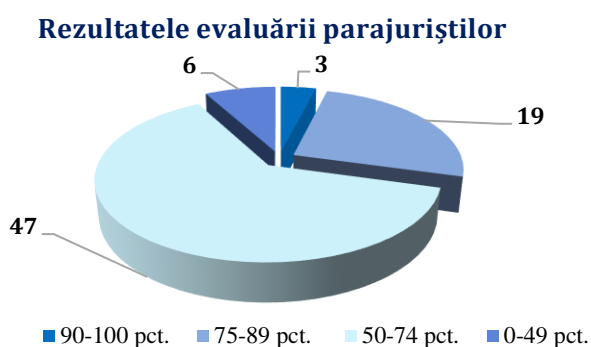
Pe parcursul anului **2025**, Comisia de selectarea a anunțat și a desfășurat concursul pentru selectarea avocaților membri ai comisiei de monitorizare externă a calității asistenței juridice calificate garantate de stat. Ca urmare, au fost selectați 5 candidați, urmând să fie selectat încă un candidat din rândurile avocaților care nu fac parte din sistemului de acordare AJGS.

Pentru sporirea eficienței, încrederii și responsabilității pentru calitatea serviciilor de AJGS acordate de către avocați CNAJGS evidențiază drept prioritară declanșarea deplină a mecanismului de monitorizare externă independentă în anul 2026.

Totodată, pe parcursul anului **2025** a fost continuat procesul de monitorizare și evaluare a activității **parajuriștilor**, după cum urmează:

- în cadrul Oficiului Teritorial Chișinău – 16 parajuriști;
- în cadrul Oficiului Teritorial Bălți – 40 parajuriști;
- în cadrul Oficiului Teritorial Cahul – 30 parajuriști;

În urma evaluării parajuriștii au fost obținute următoarele calificative:

Daca parajuristul în urma evaluării acumulează 90-100 puncte, acesta urmează să-și continue activitatea, fără modificări esențiale. În cazul în care în urma evaluării a acumulat 75-89 puncte, parajuristul urmează să-și continue activitatea, cu îndeplinirea angajamentelor specificate în actul de monitorizare. În cazul în care în urma evaluării a acumulat 50-74 puncte, parajuristul urmează a continua activitatea îndeplinind angajamentele specificate în actul de monitorizare, cu efectuarea unei monitorizări și evaluări repetate în termen util care ar permite remediarea deficiențelor. În cazul în care în urma evaluării a acumulat până la 50 puncte, Oficiul teritorial reziliază contractul de acordare a asistenței juridice primare cu parajuristul respectiv.

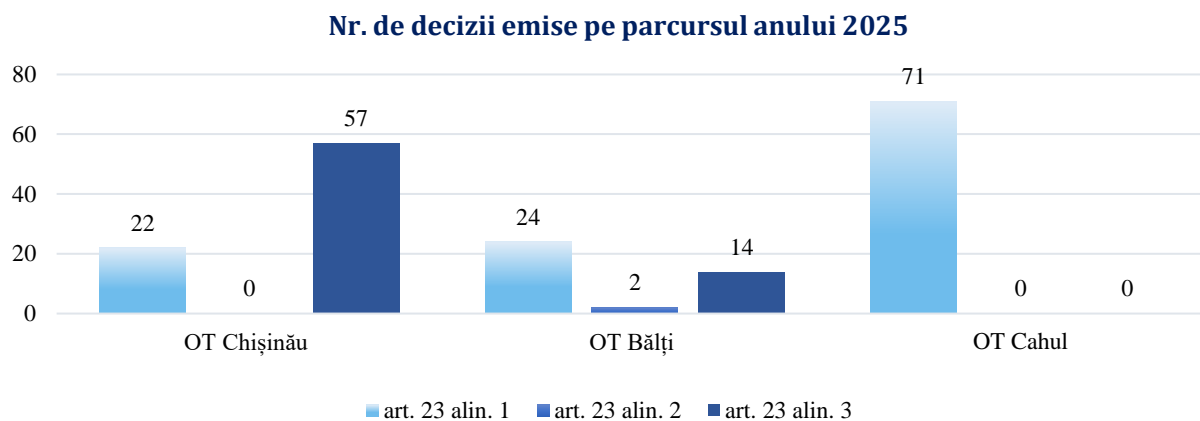
1.7 Date cu privire recuperarea cheltuielilor suportate în legătură cu acordarea AJGS în anul 2025.

Recuperarea cheltuielilor se desfășoară în conformitate cu art. 23 și 23¹ *Legii nr. 198/2007 cu privire la asistența juridică garantată de stat*, în următoarele cazuri:

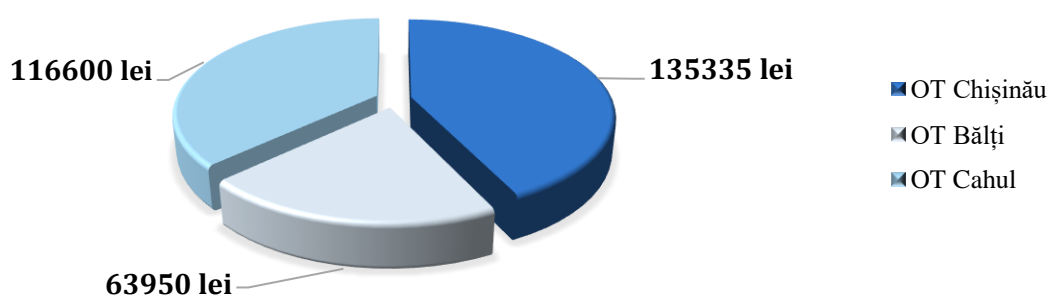
- în cazul emiterii unei hotărâri judecătorești pe cauze civile sau de contencios administrativ în folosul beneficiarului de asistență juridică calificată, plata cheltuielilor de acordare a asistenței juridice calificate revine părții care a pierdut procesul;
- beneficiarul care a obținut asistență juridică calificată în urma prezentării unor informații false sau neveridice, inclusiv despre starea sa financiară, inducând în eroare oficiul teritorial, este obligat să restituie cheltuielile de acordare a asistenței juridice;
- dacă, pe parcursul procesului sau al executării hotărârii judecătorești, situația financiară s-a modificat în sensul pierderii totale sau parțiale a dreptului la asistență juridică calificată, fapt despre care nu a fost informat oficiul teritorial, persoana este obligată să restituie cheltuielile de acordare a asistenței juridice garantate de stat, suportate din momentul îmbunătățirii situației financiare a acesteia.

Oficiile teritoriale ale CNAJGS continuă să depună efort pentru a identifica cazurile de recuperare a cheltuielilor, informarea debitorilor conform regulilor stabilite și expedierea materialelor către Serviciul Fiscal de Stat pentru executarea silită.

Astfel, pe parcursul anului **2025** au fost emise **190** decizii de recuperare a cheltuielilor suportate în legătură cu acordarea AJGS, după cum urmează:

În baza deciziilor emise în anul **2025** urmează a fi recuperată suma de **315,9 mii lei**:

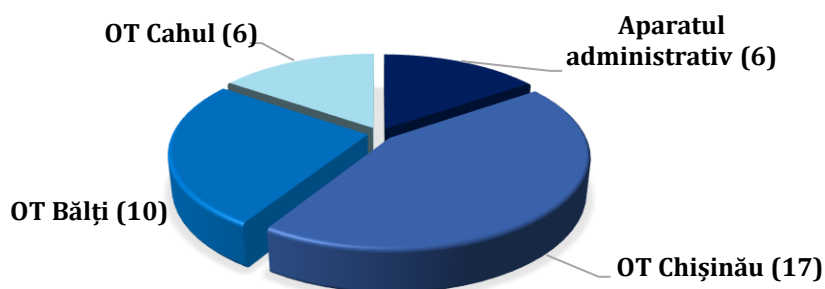

Una din prioritățile pentru anul 2026 constituie digitalizarea proceselor de lucru ce țin de recuperarea cheltuielilor suportate în legătură cu acordarea AJGS, pentru a facilita evidența și procesarea cazurilor respective, prin crearea unui modul separat în sistemul informațional automatizat e-AJGS.

În pofida celor menționate, la capitolul recuperare, rămânem dependenți de faza de executare silită, care nu ține de competența Oficiilor teritoriale ale CNAJGS, fiind atribuită Serviciul Fiscal de Stat.

1.8 Date cu privire la volumul de lucru și resurse umane angajate în sistemul de AJGS în anul 2025.

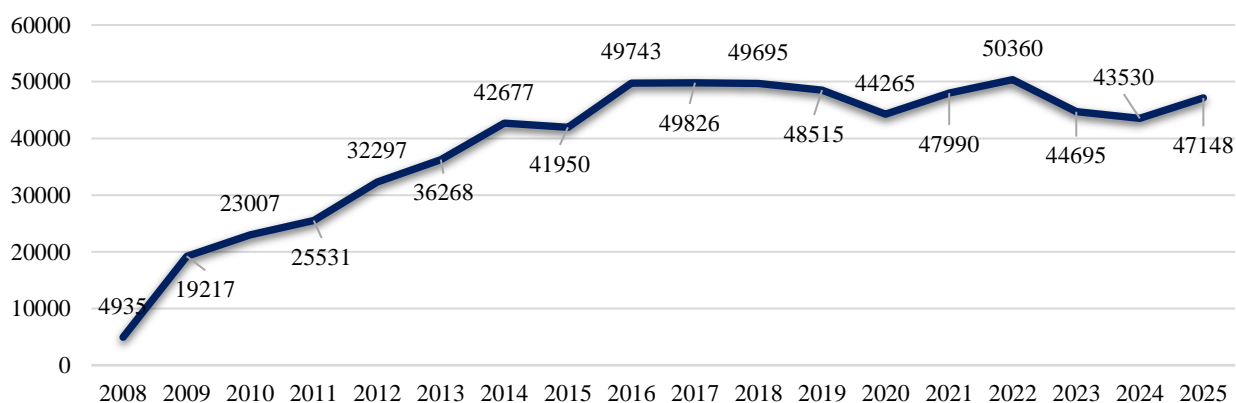
Pentru asigurarea funcționalității sistemului de asistență juridică garantată de stat, inclusiv în cadrul Aparatului administrativ al CNAJGS și cele 3 Oficii teritoriale ale CNAJGS, de către Ministerul Justiției au fost **alocate 39 unități de personal**, după cum urmează: 1 director executiv; 3 coordonatori, 4 contabili-șefi; 1 consilier și 30 specialiști principali/consultanți, fiind astfel repartizate:

Activitățile personalului din cadrul Aparatului administrativ, cât și a Oficiilor teritoriale ale CNAJGS sunt diverse și complexe prin natura lor, și necesită o pregătire specială, pe care o poate dobândi, numai în procesul de muncă în cadrul sistemului. De asemenea, lipsa subdiviziunilor specializate (direcții, secții, servicii) în sistemul de asistență juridică garantată de stat, impune implicarea angajaților cu funcții de conducere și execuție și în alte activități complementare, decât cele pe care le au în fișa de post.

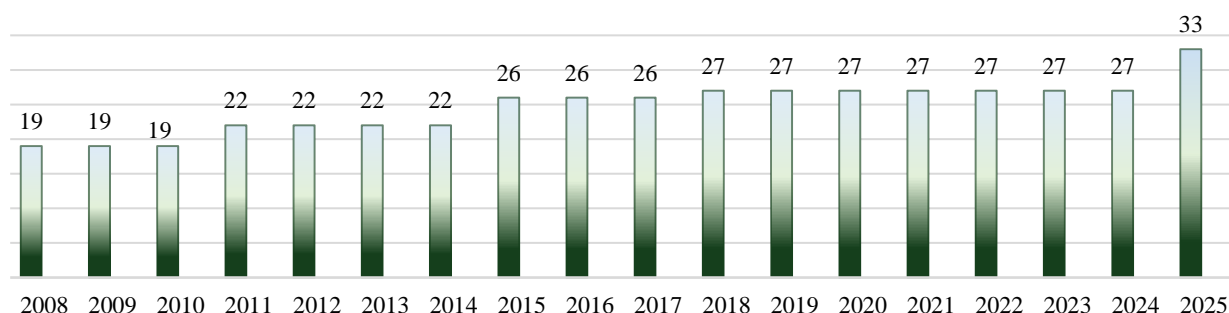
Toate aceste circumstanțe, denotă un volum și o complexitate sporită a sarcinilor în domeniul justiției și administrației ce le revin angajaților cu funcții de conducere și execuție din cadrul Aparatului administrativ și Oficiilor teritoriale ale CNAJGS. Totodată, volumul de AJGS acordate este în creștere, au fost extinse competențele CNAJGS, a crescut numărul de beneficiari și de prestatori de AJGS, precum și diversificarea spectrului de servicii de AJGS prestată, volumul de lucru în OT ale CNAJGS a crescut considerabil, în raport cu primii ani de activitate. Analizând doar un singur criteriu, precum este nr. de decizii emise anual cu privire la acordarea asistenței juridice garantate de stat, constatăm o creștere evidentă în acest sens:

Evoluția nr. total de decizii de acordare a AJGS din momentul lansării sistemului

Astfel, doar la acest capitol, în perioada anilor **2009-2025**, **volumul după numărul de decizii** a crescut aproximativ de 2,5 ori (mai exact cu **160%**), însă numărul **personalului Oficiilor teritoriale** ale CNAJGS a crescut cu doar **jumătate, mai exact, 42%**, de la **19** la **33**.

Evoluția nr. de unități de angajați ai Oficiilor teritoriale ale CNAJGS

Astfel, constatăm în ultimii ani o creștere considerabilă și aproape negestionabilă a volumului de lucru al personalului Oficiilor teritoriale, determinată de extinderea tipurilor de asistență juridică garantată de stat, spectrului de servicii și prestatori, activității de instruire, mediatizare și monitorizare, recuperare a cheltuielilor, cu posibilități mai mult decât modeste de a dedica efort noilor obiective de digitalizare a sistemului. Acestea se alătură și noile competențe atribuite sistemului de AJGS, începând cu 26 iunie 2024, medierea garantată de stat și AJGS parțial gratuită din data de 18 septembrie 2025.

Această creștere a volumului de activitate nu este deloc proporțională cu resursele umane, tehnice și financiare alocate sistemului, necesitând permanent adaptări de rigoare și alocare de suport și resurse suplimentare. În anul 2024 CNAJGS a solicitat alocarea adițională a 12 unități de personal, însă numărul personalului Oficiilor teritoriale s-a majorat doar cu **6 unități**, începând cu ianuarie 2025.

1.9 Date cu privire bugetul sistemului de AJGS în anul 2025.

Pentru finanțarea sistemului de asistență juridică garantată de stat pentru anul **2025**, inițial, a fost aprobată suma de **83 730,9 mii lei**. Conform raportului privind implementarea strategiei de cheltuieli, în anul **2025** a fost executată suma de **88 634,4 mii**, pe parcursul anului fiind alocați suplimentar circa **5 milioane lei**. Astfel, nivelul de executare a alocațiilor financiare în perioada anului **2025**, a fost de **105,6%**.

Domeniu	Buget aprobat (mii lei)	Buget executat (mii lei)
Administrarea sistemului	10 480,4	10 059,4
Remunerarea avocaților	67 094,1	73 609,1
Remunerarea para-juriștilor	6 156,4	4 965,9
Total	83 730,9	88 634,4

Este de remarcat că din bugetul total, **73 609,1 mii lei**, ceea ce constituie circa **83%**, au fost executate pentru **remunerarea avocaților** care acordă AGJS calificată, iar suma de **4 965,9 mii lei**, ceea ce constituie circa **6%**, a fost executată pentru **remunerarea parajuriștilor**.

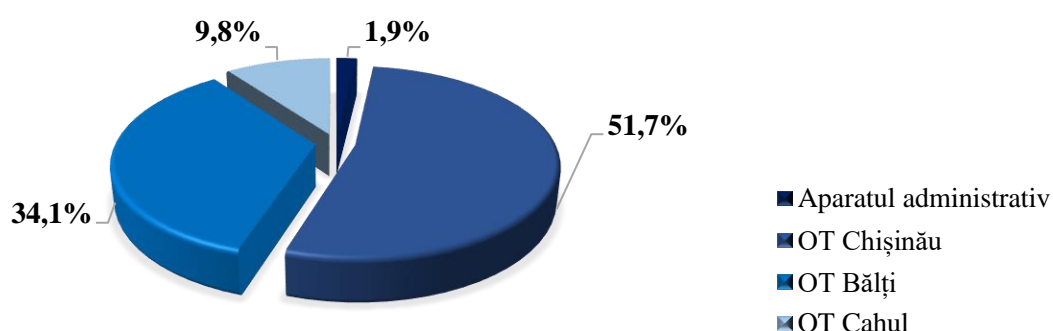
Astfel **89%** din buget au constituit costuri pentru **remunerarea prestatorilor de servicii**, și doar **11%** din buget, adică **10 059,4 mii lei** – costuri aferente **administrării sistemului**, inclusiv cheltuielile de personal, echipament, consumabile, servicii comunale și multitudinea de activități conexe precum evidența strictă, actualizarea bazei de date, mediatizarea serviciilor, instruirea și monitorizarea prestatorilor de servicii etc.

De asemenea, pentru utilizare eficientă și conformă a resurselor publice, în luna ianuarie anului 2025 au fost sistematizate necesitățile de aprovizionare. Reieșind din necesitățile estimate și ținând cont de volumul resurselor financiare aprobate, a fost aprobat Planul de achiziții publice pentru anul 2025 a Aparatului administrativ și a Oficiile teritoriale ale CNAJGS cu ulterioară publicare pe pagina web oficială a CNAJGS.

Executarea bugetului în anul 2025 a avut loc, după cum urmează:

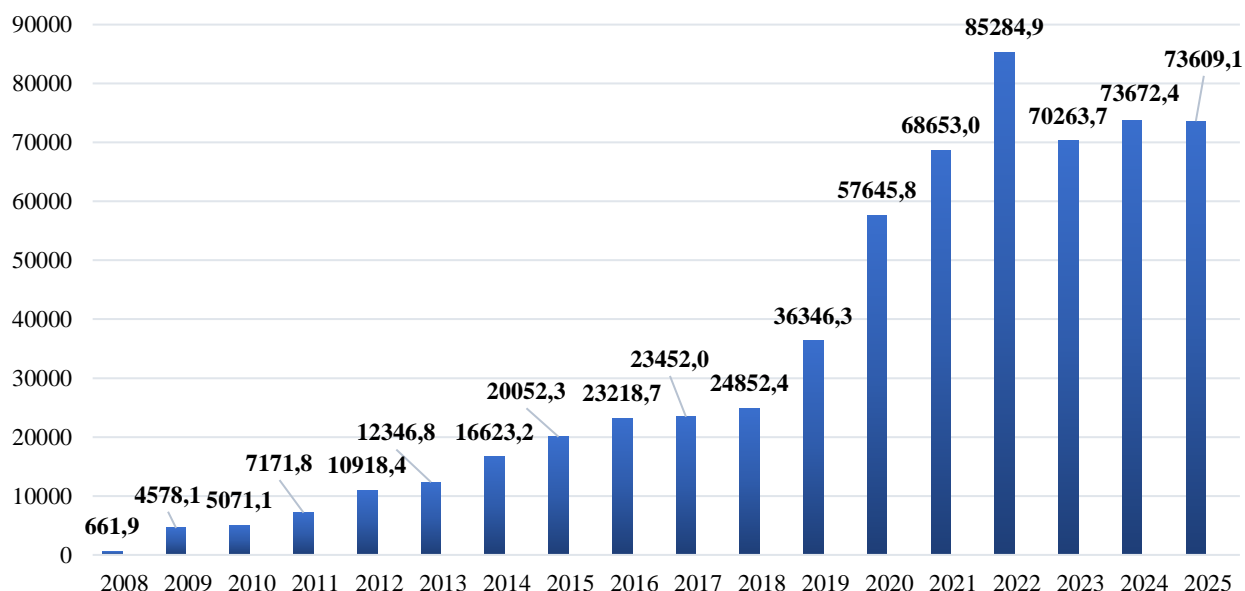
	Aparatul administrativ	OT Chișinău	OT Bălți	OT Cahul	OT Comrat ³	Total
Cheltuieli de personal	1 245,2	3 240,7	2 087,5	1 309,0	341,7	8 224,1
Remunerarea avocaților	-	40 966,8	25 584,3	5 510,7	1 547,3	73 609,1
Remunerarea para-juriștilor	-	1 084,2	2 194,9	1 686,8	-	4 965,9
Alte cheltuieli	425,5	489,7	402,9	214,8	302,5	1 835,3
Total	1 670,7	45 781,4	30 269,6	8 721,3	2 191,5	88 634,4

Ponderea de executare a bugetului în anul 2025 a fost următoarea:

Începând cu anul 2019, bugetul destinat achitării serviciilor avocaților a crescut gradual în virtutea majorării prin lege a plafonului în baza căruia se decide eligibilitatea pentru AJGS; a majorării graduale cu 150% a cuantumului unității convenționale, în baza căreia se calculează remunerația avocaților; a majorării graduale cu 150% a remunerației fixe lunare achitate avocaților publici.

³ Conform Hotărârii CNAJGS nr. 42/2024, OT Comrat a încetat activitatea la data de 28.02.2025.

Această tendință reflectă cel mai bine dinamica pozitivă a sistemului de AJGS în cei **17 ani** ai săi de activitate, deoarece demonstrează că, AJGS a devenit mult mai diversă și mult mai accesibilă pentru populație în Republica Moldova, crescând totodată și contribuția statului.

Majorarea în baza necesităților specificate supra a bugetului a atras atenția, eventual sporită, a organelor de control, astfel încât pe parcursul anilor **2022-2024** au fost organizate misiuni de audit atât de către Inspekția Financiară, cât și de către Curtea de Conturi, ceea ce permite a constata nivelul avansat de disciplină financiară și implementa de către varii autorități, inclusiv CNAJGS, eventuale adaptări legislative sau instituționale.

II. ACTIVITATEA ÎN SISTEMUL DE ACORDARE A ASISTENȚEI JURIDICE GARANTATE DE STAT ÎN ANUL 2025

2.1 Componența Consiliului Național pentru Asistența Juridică Garantată de Stat.

Consiliului Național pentru Asistență Juridică Garantată de Stat este principalul organ de administrare a sistemului de acordare a asistenței juridice garantate de stat. CNAJGS își exercită atribuțiile în baza *Legii nr. 198/2007 cu privire la asistența juridică garantată de stat* și a *Regulamentului Consiliului Național pentru Asistența Juridică Garantată de Stat*, aprobat prin ordinul Ministrului Justiției nr. 18/2008 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2008, nr. 21-24/49).

CNAJGS este un organ colegial cu statut de persoană juridică de drept public, format din 9 membri. Mandatul de membru al CNAJGS este de 4 ani, iar activitatea de membru nu este remunerată.

Din componența CNAJGS, fac parte:

- un membru din partea asociațiilor obștești sau a mediului academic,
- doi membri desemnați de Uniunea Avocaților,
- doi membri desemnați de Ministerul Justiției,
- un membru desemnat de Consiliul Superior al Magistraturii,
- un membru desemnat de Ministerul Finanțelor,
- doi membri desemnați de Consiliul de Mediere.

Componența nominală a CNAJGS care a activat în anul **2025** a fost următoarea:

- **Victor ZAHARIA** – reales ca președinte al Consiliului Național, membru desemnat din partea asociațiilor obștești și a mediului academic;
- **Mihai LUPU** - membru desemnat de Uniunea Avocaților;
- **Iulian PACIURCA** - membru desemnat de Uniunea Avocaților;
- **Zinaida CARP** - membru desemnat de Ministerul Justiției;
- **Tatiana TVERDUN** - membru desemnat de Ministerul Justiției;
- **Maria FRUNZE, Ioana CHIRONET** - membru desemnat de Consiliul Superior al Magistraturii;
- **Ludmila DIMITRIȘIN** - membru desemnat de Ministerul Finanțelor;
- **Felicia CHIFA** - membru desemnat de Consiliul de Mediere;
- **Marcel BURLACU** - membru desemnat de Consiliul de Mediere.

Olga PATÎCA – secretar al CNAJGS;

Lilian DARII – director executiv al CNAJGS.

2.2 Activitatea Consiliului Național pentru Asistența Juridică Garantată de Stat în anul 2025.

Pe parcursul anului **2025**, CNAJGS a continuat misiunea de implementare a politicii statului privind AJGS, contribuind la realizarea angajamentului de a facilita accesul la justiție,

angajament care se reflectă în **documente de politici ce țin de drepturile omului și justiție la nivel național**, inclusiv:

- [Programului Național de aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană pentru anii 2025-2029;](#)
- [Strategia privind Asigurarea Independenței și Integrității în Sectorul Justiției, pentru anii 2022-2025;](#)
- [Programul național privind prevenirea și combaterea violenței față de femei și violenței în familie, pentru anii 2023-2027;](#)
- [Programul pentru prevenirea și combaterea traficului de ființe umane, pentru anii 2024-2028;](#)
- [Programul de activitate al Guvernului „Moldova vremurilor bune”.](#)

Totodată, CNAJGS și Oficiile sale teritoriale au fost ghidate specific în activitate de **propriile documente de politici**, precum:

- [Strategia de dezvoltare a sistemului de asistență juridică garantată de stat pentru anii 2024-2026](#), aprobată prin hotărârea CNAJGS nr. 16 din 03.04.2024;
- [Planul de acțiuni pentru anul 2025 de implementare a Strategiei de dezvoltare a sistemului de asistență juridică garantată de stat pentru anii 2024-2026](#), aprobat prin hotărârea CNAJGS nr. 17 din 03.04.2024.

Conform *Legii nr. 198/2007 cu privire la asistența juridică garantată de stat*, CNAJGS se convoacă în ședințe ordinare, cel puțin o dată în trimestru. Pe parcursul anului membrii CNAJGS s-au întrunit în **6 ședințe**, dintre care **5 ședințe ordinare și 1 extraordinară**, adoptând **32 hotărâri**, după cum urmează:

- Hotărârea nr. 1 din 21 februarie 2025 cu privire la aprobarea Raportului de activitate în sistemul de acordare a asistenței juridice garantate de stat pentru anul 2024;
- Hotărârea nr. 2 din 21 februarie 2025 privind aprobarea Planului de acțiuni pentru anul 2025 de implementare a Strategiei de dezvoltare a sistemului de asistență juridică garantată de stat pentru anii 2024-2026;
- Hotărârea nr. 3 din 21 februarie 2025 cu privire la aprobarea Deciziei Comisiei de concurs privind selectarea avocaților pentru acordarea asistenței juridice garantate de stat în raza de activitate a Oficiului teritorial Bălți al Consiliului Național pentru Asistență Juridică Garantată de Stat;
- Hotărârea nr. 4 din 21 februarie 2025 privind înscrierea în lista mediatorilor care acordă servicii de Mediere garantată de stat;
- Hotărârea nr. 5 din 21 februarie 2025 cu privire la excluderea din Registrul național al persoanelor care acordă asistență juridică garantată de stat a persoanelor care nu mai acordă acest tip de asistență;
- Hotărârea nr. 6 din 21 februarie 2025 cu privire la actualizarea listei avocaților specializați care acordă asistență juridică garantată de stat în cauzele cu implicarea copiilor;
- Hotărârea nr. 7 din 21 februarie 2025 cu privire la actualizarea listei avocaților specializați care acordă asistență juridică garantată de stat solicitanților de azil, refugiaților, beneficiarilor de protecție umanitară, apatrizilor și solicitanților al statutului de apatrid;
- Hotărârea nr. 8 din 21 februarie 2025 cu privire la actualizarea listei avocaților specializați care acordă asistență juridică garantată de stat persoanelor victime ale infracțiunilor;

- Hotărârea nr. 9 din 21 februarie 2025 cu privire la actualizarea listei avocaților specializați care acordă asistență juridică garantată de stat persoanelor cu dizabilități intelectuale și psihosociale;
- Hotărârea nr. 10 din 21 februarie 2025 cu privire la actualizarea Registrului național al persoanelor care acordă asistență juridică garantată de stat;
- Hotărârea nr. 11 din 21 februarie 2025 cu privire la alocarea unităților suplimentare de personal în cadrul Oficiilor teritoriale;
- Hotărârea nr. 12 din 7 mai 2025 cu privire la aprobarea Deciziei Comisiei de concurs privind selectarea avocaților pentru acordarea asistenței juridice garantate de stat în raza de activitate a Oficiului teritorial Cahul al Consiliului Național pentru Asistență Juridică Garantată de Stat;
- Hotărârea nr. 13 din 7 mai 2025 privind înscrierea în lista mediatorilor care acordă servicii de Mediere garantată de stat;
- Hotărârea nr. 14 din 7 mai 2025 Cu privire la repartizarea unităților suplimentare de parajuriști în sistemul de acordare a asistenței juridice garantate de stat pentru anul 2025;
- Hotărârea nr. 15 din 7 mai 2025 cu privire la aprobarea criteriilor de selectare a avocaților membri ai comisiei de monitorizare externă a calității asistenței juridice calificate garantate de stat;
- Hotărârea nr. 16 din 7 mai 2025 cu privire la transmiterea autoturismului la Oficiului Teritorial Bălți al Consiliului Național pentru Asistență Juridică Garantată de Stat;
- Hotărârea nr. 17 din 16 iulie 2025 cu privire la excluderea din Registrul național al persoanelor care acordă asistență juridică garantată de stat a persoanelor care nu mai acordă acest tip de asistență;
- Hotărârea nr. 18 din 16 iulie 2025 cu privire la actualizarea listei avocaților specializați care acordă asistență juridică garantată de stat în cauzele cu implicarea copiilor;
- Hotărârea nr. 19 din 16 iulie 2025 cu privire la actualizarea listei avocaților specializați care acordă asistență juridică garantată de stat solicitanților de azil, refugiaților, beneficiarilor de protecție umanitară, apatrizilor și solicitanților al statutului de apatrid;
- Hotărârea nr. 20 din 16 iulie 2025 cu privire la actualizarea listei avocaților specializați care acordă asistență juridică garantată de stat persoanelor victime ale infracțiunilor;
- Hotărârea nr. 21 din 16 iulie 2025 cu privire la actualizarea listei avocaților specializați care acordă asistență juridică garantată de stat persoanelor cu dizabilități intelectuale și psihosociale;
- Hotărârea nr. 22 din 16 iulie 2025 cu privire la actualizarea Registrului național al persoanelor care acordă asistență juridică garantată de stat;
- Hotărârea nr. 23 din 16 iulie 2025 privind înscrierea în lista mediatorilor care acordă servicii de Mediere garantată de stat;
- Hotărârea nr. 24 din 16 iulie 2025 cu privire la aprobarea modelelor deciziilor privind acordarea asistenței juridice garantate de stat;
- Hotărârea nr. 25 din 16 iulie 2025 cu privire la repartizarea unităților suplimentare de parajuriști în sistemul de acordare a asistenței juridice garantate de stat pentru anul 2025;
- Hotărârea nr. 26 din 20 octombrie 2025 cu privire la aprobarea modelelor actelor de obținere a asistentei juridice garantate de stat;
- Hotărârea nr. 27 din 20 octombrie 2025 privind înscrierea în lista mediatorilor care acordă servicii de Mediere garantată de stat;
- Hotărârea nr. 28 din 20 octombrie 2025 cu privire la aplicarea obligatorie de către parajuriști a semnăturii electronice la prezentarea rapoartelor în format electronic;

- Hotărârea nr. 29 din 20 octombrie 2025 cu privire la periodicitatea desfășurării concursului de selectare a avocaților pentru acordarea asistenței juridice calificate garantate de stat;
- Hotărârea nr. 30 din 02 decembrie 2025 cu privire la aprobarea Deciziei Comisiei de concurs privind selectarea avocaților pentru acordarea asistenței juridice garantate de stat în raza de activitate a Oficiului teritorial Bălți al Consiliului Național pentru Asistență Juridică Garantată de Stat;
- Hotărârea nr. 31 din 02 decembrie 2025 cu privire la aprobarea Deciziei Comisiei de concurs privind selectarea avocaților pentru acordarea asistenței juridice garantate de stat în raza de activitate a Oficiului teritorial Chișinău al Consiliului Național pentru Asistență Juridică Garantată de Stat;
- Hotărârea nr. 32 din 02 decembrie 2025 privind înscrierea în lista mediatorilor care acordă servicii de Mediere garantată de stat.

Hotărârile CNAJGS pot fi accesate pe pagina web oficială www.cnajgs.md, la rubrică „[Cadrul normativ](#)”, subrubrica „[Hotărârile CNAJGS](#)”.

În același timp, CNAJGS rămâne printre puținele organe colegiale ale căror membri nu sunt remunerați, activând pe baze obștești. Pe de o parte, membrii CNAJGS nu desfășoară o activitate permanentă în cadrul CNAJGS, fiind angajați ai altor instituții guvernamentale sau neguvernamentale, pe de altă parte membrii dedică timp în legătură cu pregătirea și participarea la ședințele CNAJGS, precum și la alte evenimente dedicate asistenței juridice garantate de stat.

2.3 Realizarea obiectivelor și acțiunilor prevăzute în Planul de acțiuni pentru anul 2025.

În vederea realizării prevederilor *Strategiei de dezvoltare a sistemului de asistență juridică garantată de stat pentru anii 2024-2026*, CNAJGS anual aprobă *Planul de acțiuni de implementare a Strategiei*. În anul 2025 CNAJGS și-a orientat activitatea pe realizarea obiectivelor prevăzute în Planul de acțiuni pentru anul curent, după cum urmează:

Obiectivul strategic: *bună guvernare în cadrul sistemului de acordare a asistenței juridice garantate de stat și asigurarea abordării prin prisma drepturilor omului.*

Acțiunea	Impact	Gradul de realizare
1.1 Revizuirea cadrului normativ-juridic primar și secundar ce vizează domeniul asistenței juridice garantate de stat, inclusiv perfecționarea mecanismului de participare obligatorie a apărătorului în procesul penal.	Prin Hotărârea CNAJGS nr. 24 din 16 iulie 2025 au fost aprobate modelele deciziilor privind acordarea asistenței juridice garantate de stat, iar prin Hotărârea CNAJGS nr. 26 din 20 octombrie 2025 au fost aprobate modelele actelor de obținere a asistenței juridice garantate de stat. Astfel, formele unor modele de acte au fost actualizate, iar alte noi au fost aprobate și puse în aplicare. De asemenea, CNAJGS a participat activ la elaborarea mecanismului de acordare a asistenței juridice parțial gratuite. CNAJGS încurajează în continuare modificarea Codului de procedură penală și înlăturarea ambiguităților de reglementare în ceea ce privește mecanismul de solicitare a asistenței juridice	Realizată

	garantate de stat, în special în ceea ce privește revizuirea cazurilor de participare obligatorie a apărătorului în procesul penal; temeiurile și procedura de substituire a apărătorului ; reglementarea expresă a dreptului condamnaților la AJGS ș.a.	
1.2 Contribuirea la armonizarea legislației Republicii Moldova la cadrul regulator al Uniunii Europene în materia asistenței juridice garantate de stat.	<p>În acest sens, pe parcursul anului 2025 au fost întreprinse următoarele acțiuni:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Analiza Directivei 2013/48/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 22 octombrie 2013 privind dreptul de a avea acces la un avocat în cadrul procedurilor penale și al procedurilor privind mandatul european de arestare, precum și dreptul ca o persoană terță să fie informată în urma privării de libertate și dreptul de a comunica cu persoane terțe și cu autorități consulare în timpul privării de libertate. 2. Analiza Directivei 2016/1919/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 26 octombrie 2016 privind asistența juridică gratuită pentru persoanele suspectate și persoanele acuzate în cadrul procedurilor penale și pentru persoanele căutate în cadrul procedurilor privind mandatul european de arestare. 3. Evaluarea conformității legislației naționale cu directivele respective, elaborând tabele de concordanță detaliate pentru fiecare dintre acestea. 4. Transmiterea tabelor de concordanță persoanelor responsabile din cadrul Ministerului Justiției; 5. Participarea în cadrul grupurilor de lucru și consultărilor publice organizate de către Ministerul Justiției sau în cadrul discuțiilor pe platformele ministeriale unde au fost prezentat observațiile și concluziile rezultate din analiza efectuată. 	Realizată
1.3 Analiza și implementarea recomandărilor date de organele naționale/internaționale de monitorizare a respectării tratatelor/ drepturilor omului și de control, inclusiv a jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului.	<p>Pa parcursul anului 2025 au fost înregistrate progrese în procesul de implementare a recomandărilor ce rezultă din <i>Raportul auditului conformității asupra utilizării resurselor financiare publice alocate pentru administrarea sistemului de acordare a asistenței juridice garantat de stat în anii 2020-2022</i>, aprobat prin Hotărârea Curții de Conturi nr. 8/2023.</p>	Realizată
1.4 Ajustarea schemei de încadrare a personalului Aparatului administrativ și al Oficiilor teritoriale ale CNAJGS conform necesităților și potrivit sarcinilor și competențelor încredințate, cu	<p>Pe parcursul anului 2024, CNAJGS a solicitat Ministerului Justiției alocarea a 12 unități de personal suplimentare pentru Oficiile sale teritoriale. Însă, a fost aprobată alocarea doar a 6 unități, începând c 1 ianuarie 2025.</p> <p>Urmare a demersurilor făcute de CNAJGS, a fost modificată Legea bugetului, fiind majorată valoarea de referință în baza căreia se calculează salariul pentru angajații din cadrul sistemului de AJGS, având drept impact o majorare ușoară a remunerării personalului Oficiilor teritoriale și al Aparatului administrativ al CNAJGS, care în comparație cu remunerarea din cadrul altor instituții publice bugetare ce țin</p>	Realizată parțial

<p>asigurarea remunerării corespunzătoare.</p>	<p>de domeniul justiției rămâne în continuare a fi printre cea mai mică.</p> <p>Totodată, CNAJGS a transmis Ministerului Finanțelor propuneri de modificare a Legii 270/2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar care ar spori remunerarea angajașilor din cadrul sistemului.</p>	
<p>1.5 Dezvoltarea capacităților profesionale ale personalului Aparatului administrativ și Oficiilor teritoriale ale CNAJGS în vederea gestiunii eficiente a activităților din sistemul de AJGS, inclusiv analiza practicii altor state.</p>	<p>Dezvoltarea capacităților profesionale a fost asigurată compensatoriu prin comunicarea intensă pe interior și schimbul de experiență între Oficiile Teritoriale și efectuarea vizitelor de monitorizare. Rămâne o prioritate instruirea personalului în managementul serviciilor de asistență juridică și actualizarea privind abordarea din perspectiva drepturilor omului.</p>	<p>Realizată parțial</p>
<p>1.6 Implementarea sistemului de control intern managerial în vederea asigurării integrității și respectării normelor de conduită etică și profesională a angajaților din cadrul sistemului de AJGS.</p>	<p>CNAJGS a vegheat asupra respectării <i>Codului de conduită, etică și integritate profesională al angajatului din cadrul sistemului de Asistență Juridică Garantată de Stat</i>, aprobat prin Hotărârea nr. 11/2024.</p>	<p>Realizată</p>
<p>1.7 Coroborarea arhitecturii sistemului de asistență juridică garantată de stat cu harta judiciară.</p>	<p>Prin modificările operate la Legea nr. 514/1995 privind organizarea judecătorească, inclusiv la Anexa nr. 3, la 6 luni după publicarea în monitorul oficial, adică începând cu data de 28 decembrie 2024, Curtea de Apel Comrat a fuzionat cu Curtea de Apel Cahul, formând Curtea de Apel Sud, având sediul central în orașul Cahul și un sediu secundar în orașul Comrat.</p> <p>Urmare a reducerii numărului curților de apel și modificării jurisdicțiilor acestora, în vederea conformării la noul cadru legal, s-a impus necesitatea modificării numărului și jurisdicțiilor Oficiilor teritoriale ale CNAJGS și anume: încetarea activității Oficiului teritorial Comrat, cu sediul în or. Comrat și extinderea jurisdicției Oficiilor teritoriale Cahul și Chișinău. Astfel, prin hotărârea nr. 42 din 13 decembrie 2024 a fost dispusă încetarea activității Oficiului teritorial Comrat al CNAJGS, începând cu data de 28 februarie 2025.</p> <p>Pentru a nu periclita procesul de acordare a asistenței juridice garantate de stat, operarea acestor modificări nu putea fi efectuată imediat, ci pe etape. Prin urmare, din cauza cerințelor formale ce urmează a fi respectate, urmau a fi trecute două etape: etapa transferului de competență de la un oficiu la altul, și etapa transferul patrimoniului și unităților de personal de la un oficiu la altul, întregul proces urmând a se finaliza la 28 februarie 2025.</p>	<p>Realizată</p>
<p>1.8 Asigurarea unei planificări bugetare eficiente a costurilor</p>	<p>Pentru finanțarea sistemului de asistență juridică garantată de stat pentru anul 2025, inițial, a fost aprobată suma de 83 730,9 mii lei. Conform raportului privind implementarea strategiei</p>	<p>Realizată</p>

<p>pentru acordarea asistenței juridice garantate de stat, inclusiv a medierii garantate de stat.</p>	<p>sectoriale de cheltuieli în anul 2025 a fost executată suma de 88 634,4 mii, pe parcursul anului fiind alocate 5 376,1 mii lei suplimentar.</p> <p>CNAJGS mizează pe consecvență în ceea ce privește adaptările necesare dictate de substituirea "minimului de existență" cu "salariul minim lunar pe țară", în calitate de plafon în baza căruia se decide eligibilitatea pentru acordarea AJGS calificate, începând cu 01.01.2024, instituționalizarea medierii garantat de stat, începând cu 26.06.2024, precum și instituționalizarea mecanismului de acordare a asistenței juridice parțial gratuite începând cu 18.09.2025.</p>	
<p>1.9 Reglementarea modului de funcționare a Sistemului Informațional Automatizat „e-AJGS” și dezvoltarea continuă a acestuia, precum și a paginii web a CNAJGS.</p>	<p>SIA „e-AJGS”, elaborat și menținut cu suportul partenerilor de dezvoltare, este deplin funcțional, unul din cele mai actualizate și performante sisteme informaționale din sectorul justiției, acoperind efectiv majoritatea funcțiilor și necesităților entității. Pe parcursul anului 2025, au fost înlăturate deficiențele tehnice apărute în procesul de utilizare. De asemenea, a fost continuat procesul de documentare și înregistrare a SIA „e-AJGS”.</p> <p>Totodată, au fost elaborate noi inițiative de dezvoltare a sistemului (diversificarea prin digitalizare a metodelor de acordare a asistenței juridice și încadrarea opțiunii de video-conferință, suplینirea monitorizării manageriale a activității entităților subordonate cu opțiuni la distanță etc.), fiind identificate și sursele de finanțare pentru implementarea lor.</p>	<p>Realizată parțial</p>
<p>1.10 Contribuirea la dezvoltarea mecanismului de recuperare a cheltuielilor suportate în legătură cu acordarea AJGS.</p>	<p>Cadrul primar și secundar a fost îmbunătățit.</p> <p>Mecanismul este aplicat, astfel încât, pe parcursul anului 2025 au fost emise 188 decizii de recuperare a cheltuielilor suportate în legătură cu acordarea AJGS, fiind urmărită de 315,9 mii lei.</p> <p>Prioritară rămâne a fi digitalizarea acestui proces.</p>	<p>Realizată</p>
<p>1.11 Asigurarea transparenței de funcționare a sistemului de AJGS prin comunicarea informațiilor relevante despre activitatea CNAJGS și organizarea conferinței anuale privind facilitarea accesului la justiție prin acordarea AJGS.</p>	<p>Toate rapoartele anuale, sinteze statistice și fișe informative în sistemul de acordare a asistenței juridice garantate de stat, cu date dezagregate, sunt accesibile pe pagina web a CNAJGS, expediate autorităților relevante și informație curentă este plasată pro activ pentru persoanele interesate. Datele statistice despre activitatea sistemului pot fi accesate de către orice persoană interesată în regim real.</p> <p>CNAJGS este în căutarea partenerilor pentru organizarea regulată a conferinței anuale privind facilitarea accesului la justiție prin acordarea asistenței juridice garantate de stat.</p>	<p>Realizată parțial</p>
<p>1.12 Informare a publicului cu privire la asistența juridică garantată de stat.</p>	<p>O serie de materiale informative au fost elaborate și distribuite de către Oficiile teritoriale ale CNAJGS, inclusiv prin intermediul parajuriștilor. Totodată, rămâne o prioritate actualizarea paginii web a CNAJGS (mai prietenoasă utilizatorului de servicii, la moment fiind resursă informațională în special pentru solicitanți și prestatori) și actualizarea/mentținerea platformei de ajutor juridic www.parajurist.md</p>	<p>Realizată</p>

<p>1.13 Asigurarea unei colaborări eficiente cu organele de drept în vederea respectării drepturilor și intereselor legitime ale beneficiarilor de AJGS, inclusiv prin sesizarea organelor de administrare a cazurilor de abatere de la normele legale.</p>	<p>Pentru asigurarea funcționalității sistemului de AJGS, în vederea acordării asistenței juridice efective, îmbunătățirea calității serviciilor de asistență juridică acordate și instituirea noilor mecanisme de acordare a AJGS, CNAJGS a colaborat cu autoritățile din cadrul sistemului de justiție:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Uniunea Avocaților, • Institutul Național al Justiției, • Consiliul Superior al Magistraturii, instanțele de judecată, • Procuratura Generală, • Consiliul de mediere, <p>și cele ale administrației publice centrale:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ministerul Justiției, • Ministerul Finanțelor, • Ministerul Afacerilor Interne și Inspectoratul General al Poliției, • Agenția Națională a Penitenciarelor, • Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale, • Agenția pentru Guvernare Electronică, dar și cu • Avocatul poporului și societatea civilă. • Agenția Națională de Prevenire și Combatere a Violenței împotriva Femeilor și a Violenței în Familie. <p>Diferențele de abordare sunt înlăturate prin organizarea întâlnirilor periodice cu reprezentanții instituțiilor/organelor de drept și discutarea problemelor în cadrul platformelor de dialog.</p>	<p>Realizată</p>
<p>1.14 Consolidarea parteneriatelor cu organizațiile interesate în promovarea accesului la justiție și accesului la informație cu caracter juridic pentru diferite segmente ale populației Republicii Moldova, inclusiv cu parteneri de dezvoltare și organizații din alte state în vederea preluării de bune practici în sistemul de AJGS.</p>	<p>Interesul actualilor și potențialilor parteneri ai CNAJGS pentru consolidarea capacității sistemului de asistență juridică garantată de stat este tot mai evident. Unele relații de colaborare au fost oficializate prin acorduri de colaborare, altele prin proiecte și activități comune. În particular, datorită colaborării și suportului oferit de partenerii de dezvoltare a fost posibilă atingerea obiectivelor de dezvoltare a sistemului de AJGS și implementarea acțiunilor strategice.</p> <p>Tot mai multe organizații neguvernamentale sunt cointerestate în stabilirea și menținerea de parteneriate cu CNAJGS și realizarea de activități comune, inclusiv de elaborarea unui mecanism de procurare a serviciilor de asistență juridică de la asociațiile obștești.</p> <p>De asemenea, sistemul de AJGS prezintă interes și pentru alte state, mai ales cele care sunt în proces de reformare a sistemului lor de AJGS, modelul din Republica Moldova fiind considerat unul de succes.</p>	<p>Realizată</p>
<p>1.15 Formarea unor parteneriate durabile cu asociațiile obștești, instituțiile de învățământ și mediul academic în vederea monitorizării și</p>	<p>CNAJGS este deschis pentru a contribui la consolidarea standardelor de educație juridică, inclusiv prin reinstituirea algoritmului de implicare a studenților facultăților de drept în distribuirea informației cu caracter juridic, implicare în acordarea asistenței juridice preliminare și abilitarea juridică a populației.</p>	<p>Realizată parțial</p>

<p>cercetării domeniului AJGS, promovării accesului la informație cu caracter juridic, precum și cooptării voluntarilor în sistem, inclusiv reinstituirea algoritmului de implicare a studenților facultăților de drept în distribuirea informației cu caracter juridic, implicare în acordarea AJGS preliminară și abilitarea juridică a populației.</p>		
---	--	--

Obiectivul strategic: *diversificarea spectrului de servicii și tehnologizarea serviciilor de asistență juridică garantată de stat.*

Acțiunea	Rezultate	Gradul de realizare
<p>2.1 Dezvoltarea mecanismului de acordare a asistenței juridice parțial gratuite în corespundere cu cadru primar de reglementare.</p>	<p>La data de 18.09.2025 au intrat în vigoare modificările operate la Legea nr. 198/2007 cu privire la asistența juridică garantată de stat (Legea nr. 128/2025 pentru modificarea unor acte normative, Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2025, nr. 320, art. 358), fiind pus în aplicare mecanismul de acordare AJGS parțial gratuite. În perioada septembrie-decembrie 2025 au fost înregistrate 19 asemenea cazuri.</p>	Realizată
<p>2.2 Contribuirea la actualizarea cadrului normative și îmbunătățirea mecanismului de acordare a AJGS în funcție de nivelul de venit al solicitantului, inclusiv examinarea oportunității automatizării procesului de verificare a veniturilor.</p>	<p>Regulamentului privind metodologia de calcul al venitului în scopul acordării asistenței juridice calificate garantate de stat, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1016/2008, a fost modificat prin Hotărârea Guvernului nr. 150 din 19.03.25, modificările intrând în vigoare la 20.04.2025.</p>	Realizată
<p>2.3 Elaborarea criteriilor și procedurii operaționale standard aplicabile în procesul de distribuire a cauzelor în vederea acordării AJGS.</p>	<p>CNAJGS este în proces de sistematizare prin aprobare a criteriilor clare și aplicabile în procesul de desemnare a avocaților în vederea acordării AJGS, cu obiectivul diminuării influenței factorului uman și asigurării corectitudinii și transparenței, implementarea unui mecanism non-discriminatoriu de distribuire echilibrată a cauzelor în vederea acordării asistenței juridice garantate de stat.</p>	Realizată parțial

<p>2.4 Îmbunătățirea cadrului normativ și a practicilor cotidiene aplicabile în procesul evidență documentară, raportare și remunerare a activității avocaților de acordare a AJGS</p>	<p>Cadrul normativ secundar și practici cotidiene îmbunătățite. Conținutul dosarului în apărare revizuit. Personalul Oficiilor teritoriale și avocați, în caz de necesitate, instruiți.</p>	<p>Realizată</p>
<p>2.5 Instituționalizarea și dezvoltarea medierii garantate de stat, prin:</p> <ul style="list-style-type: none"> - dezvoltarea în continuare a cadrului normativ secundar dedicat medierii garantate de stat; - alocarea unităților suplimentare de personal dedicat medierii garantate de stat; - instruirea personalului din cadrul sistemului de AJGS în domeniul medierii garantate de stat; - elaborarea și integrarea modului dedicat medierii garantate de stat în sistemul informațional automatizat e-AJGS; 	<p>În vederea instituționalizării mecanismului de acordare a MGS, CNAJGS a aprobat un șir de hotărâri încă la finele anului 2024:</p> <p>Regulamentul privind acordarea serviciilor de mediere garantată de stat, a intrat în vigoare la 7 februarie 2025. Totodată, prin Hotărârea CNAJGS nr. 24/2025 a fost actualizat modelul deciziei de acordare și refuz a serviciilor de MGS.</p> <p>Pe parcursul anului 2025 au fost admiși încă 16 mediatori în vederea acordării serviciilor de MGS.</p> <p>CNAJGS rămâne în căutare de suport pentru elaborarea și integrarea modului dedicat medierii garantate de stat în sistemul informațional automatizat e-AJGS și instruirea personalului din cadrul sistemului de AJGS în domeniul medierii garantate de stat.</p>	<p>Realizată parțial</p>
<p>2.6 Extinderea continuă și dezvoltarea rețelei de para-juriști în localitățile rurale și urbane din întreaga țară, ținând cont de necesitățile de abilitare juridică.</p>	<p>Numărul de parajuriști în anul 2025 a fost extins cu 10 unități, constituind în total 97 de unități.</p> <p>Totodată, în anul 2025, CNAJGS a continuat parteneriatul cu Asociația Obștească Uniunea pentru Echitate și Sănătate în cadrul căruia fost dezvoltată și consolidată o rețea de parajuriști specializați (în număr de 31) din mediul reprezentanților comunităților vulnerabile specifice (persoane care trăiesc cu HIV/SIDA, utilizatorii de droguri, lucrătorii sexului comercial, etc.), în vederea sporirii accesului la AJGS.</p>	<p>Realizată</p>
<p>2.7 Dezvoltarea modalităților on-line de acordare a asistenței juridice primare care permit beneficiarilor să-și rezolve problemele de ordin juridic la distanță</p>	<p>Platforma "parajurist.md" a fost creată pentru a răspunde necesității de educație juridică în rândul populației Republicii Moldova, dar și pentru procesul de auto-instruire a para-juriștilor. Site-ul se adresează publicului larg, poate fi accesat gratuit și fără restricții.</p> <p>Portalul vine în ajutorul cetățenilor Republicii Moldova cu o bibliotecă media, în care aceștia pot obține informații privind cele mai frecvente întrebări și răspunsuri juridice din varii domenii de</p>	<p>Realizată parțial</p>

	<p>interes, precum și noutățile juridice lunare. Toată echipa de para-juriști este conectată la platformă pentru a oferi primul ajutor juridic.</p> <p>Din anul 2023 platforma este în gestiunea Asociației Naționale a Para-juriștilor, necesitând o actualizare și îmbunătățire consistentă. CNAJGS rămâne în căutare de suport pentru actualizarea acestui portal.</p>	
<p>2.8 Facilitarea accesului populației la serviciile de asistență juridică calificată prin acordarea de către avocați a serviciilor juridice la distanță (telefonic sau în regim de video conferință).</p>	<p>CNAJGS și Administrația Națională a Penitenciarelor la data de 17 decembrie 2024 au semnat un Acord de colaborare strategică, având ca obiectiv principal facilitarea accesului la asistență juridică primară garantată de stat pentru persoanele private de libertate, prin utilizarea tehnologiilor moderne de videoconferință.</p> <p>Prin acest mecanism, deținuții pot beneficia de servicii juridice primare la distanță, eliminându-se astfel limitările logistice și îmbunătățindu-se transparența și eficiența în oferirea sprijinului legal.</p> <p>Proiectul, implementat cu suportul Programului Națiunilor Unite pentru Dezvoltare (PNUD Moldova) și finanțat de Republica Federală Germania, a fost pilotat în trei instituții penitenciare: Penitenciarul nr. 4 – Cricova, Penitenciarul nr. 7 – Rusca, și Penitenciarul nr. 9 – Pruncul, în colaborare cu Oficiul Teritorial Chișinău al CNAJGS. Această modalitate de acordare a AJGS a fost lansată în regim de testare la începutul anului 2025, pe parcursul anului au fost acordate 109 consultări.</p>	<p>Realizată</p>
<p>2.9 Tehnologizarea și digitalizarea procesului de acordare a asistenței juridice primare și abilitare juridică a populației (ex. grupuri de suport în rețelele de socializare ș.a.).</p>	<p>La acest capitol, în anul 2024, au fost continuate discuțiile cu privire la conceptul unei asemenea platforme, precum și identificarea partenerilor de dezvoltare interesați de acest domeniu.</p>	<p>Nerealizată</p>

Obiectivul strategic: *asigurarea calității asistenței juridice și medierii garantate de stat.*

Acțiunea	Rezultate	Gradul de realizare
<p>3.1 Elaborare continuă a standardelor de calitate, care servesc drept reper în procesul de monitorizare internă și externă a calității serviciilor de asistență juridică garantată de stat acordate de către avocați și mediatori.</p>	<p>CNAJGS este determinat să contribuie la capacitatea prestatorilor de servicii în baza standardelor existente și recent aprobate, fiind utilizate și la monitorizarea performanței și calității serviciilor acordate.</p>	<p>Realizată parțial</p>

<p>3.2 Elaborarea ghidurilor practice și metodologice pentru avocați, mediatori și para-juriști.</p>	<p>La acest capitol, în anul 2025, au fost continuate discuțiile cu privire la elaborarea unor asemenea ghiduri, precum și identificarea partenerilor de dezvoltare interesați de acest subiect.</p>	<p>Nerealizată</p>
<p>3.3 Examinarea oportunității extinderii listelor specializate de avocați în anumite categorii de cauze, inclusiv actualizarea periodică a celor existente.</p>	<p>Pe parcursul anului 2025 au activat:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 51 avocați specializați în cauzele cu implicarea copiilor; • 16 avocați specializați în acordarea asistenței juridice calificate pe cauze de azil; • 11 avocați specializați în acordarea asistenței juridice calificate persoanelor cu dizabilități intelectuale și psiho-sociale; • 25 avocați specializați în acordarea asistenței juridice calificate victimelor infracțiunilor. <p>Listele avocaților specializați au fost actualizate periodic (de 2 ori pe an). La acest capitol se constată o dinamică pozitivă, numărul avocaților specializați fiind în creștere, ceea ce determină necesitatea de instruire a prestatorilor de servicii specializate.</p>	<p>Realizată</p>
<p>3.4 Contribuirea la instruirea inițială (la admiterea în sistem) și continuă a avocaților care acordă asistență juridică garantată de stat și consolidarea parteneriatelor cu instituțiile dotate cu competențe de instruire inițială și continuă a avocaților (Centrul de Instruire al Uniunii Avocaților, Institutul Național al Justiției ș.a.)</p>	<p>În anul 2025, în colaborare cu partenerii de dezvoltare, au fost organizate un șir de instruirii pentru avocații care acordă AJGS.</p> <p>În colaborare cu AMNESTY International Moldova au fost organizate instruirii cu următoarele tematici:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mecanisme legale pentru prevenirea și combaterea discriminării; • Jurisprudența CtEDO pe cauze privind violența în baza de gen; • Libertatea de exprimare vs. apărarea onoarei, demnității, reputației profesionale și a vieții private și de familie; • Faptele penale și contravenționale motivate de prejudecată; • Drepturile persoanelor cu dizabilități și tratamentul prin constrângere cu caracter medical; • Prevenirea și combaterea violenței împotriva femeilor și a violenței în familie, cu referire la noile modificări din Legea 45/2007. 3 sesiuni (Chișinău, Bălți, Cahul); • Particularitățile acordării asistenței juridice victimelor violenței împotriva femeilor și violenței în familie, inclusiv a violenței digitale. <p>În colaborare cu UNHCR au fost organizate instruirii cu tematică:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Reprezentarea solicitanților de azil în Republica Moldova. <p>În colaborare cu Institutul Național al Justiției, au fost desfășurate 2 sesiuni a câte 5 zile de instruire, pe următoarele tematici:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Particularitățile acordării asistenței juridice calificate victimelor infracțiunilor; 	<p>Realizată</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • Particularitățile acordării asistenței juridice calificate în litigiile inițiate în baza Convenției de la Haga privind aspectele civile ale răpirii internaționale de copii; • Particularitățile acordării asistenței juridice calitative persoanelor cu dizabilități intelectuale și psihosociale la examinarea cauzelor penale și civile; • Particularitățile acordării asistenței juridice calificate în litigiile cu privire la stabilirea programului/graficului de întreveneri cu copilul și în procesul de punere în executare a hotărârilor judecătorești; • Rolul avocatului la determinarea măsurii de pedeapsă și promovarea alternativelor la detenție. 	
3.5 Contribuirea la instruirea inițială (la admiterea în sistem) și continuă a mediatorilor care acordă medierea garantată de stat și consolidarea parteneriatelor cu instituțiile dotate cu competențe de instruire inițială și continuă a mediatorilor (Consiliul de mediere ș.a.)	La acest capitol, în anul 2025, au fost inițiate discuțiile cu privire la organizarea unor asemenea instruirii, precum și identificarea partenerilor de dezvoltare interesați de acest domeniu.	Nerealizată
3.6 Instruirea inițială și continuă, inclusiv la distanță, a para-juriștilor și consolidarea parteneriatelor cu instituțiile/organizațiile dotate cu competențe de instruire.	<p>În anul 2025, în colaborare cu ANPCV și parteneri de dezvoltare, au fost organizate instruirii pentru parajuriști, a câte două sesiuni de instruire în Chișinău, Bălți și Cahul, în luna mai și octombrie, cu genericul:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Consolidarea rolului parajuriștilor în prevenirea și combaterea violenței bazate pe gen și a violenței în familie. <p>Para-juriștii noi veniți în sistem sunt încurajați să utilizeze platforma on line de instruire inițială și continuă a para-juriștilor, care este funcțională din luna decembrie 2021 și permite persoanelor interesate să urmeze cursul de instruire inițială și continuă, care se finalizează cu eliberarea unui certificat.</p> <p>Totodată, para-juriștii au beneficiat și de cursuri de instruire continuă, preponderent on-line, organizate de partenerii de dezvoltare pe diverse tematici.</p>	Realizată
3.7 Monitorizarea internă și externă a calității asistenței juridice garantate de stat acordate de către avocați.	<p>Pe parcursul anului 2025, de către Oficiile teritoriale ale CNAJGS, în ordinea procedurii de monitorizare internă, au fost monitorizați 231 avocați care acordă asistență juridică garantată de stat.</p> <p>Totodată, au fost create premisele necesare pentru declanșarea plenipotențială a mecanismului de monitorizare externă independentă, în vederea sporirii eficienței, încrederii și responsabilității pentru calitatea serviciilor de AJGS acordate de către avocați și alți prestatori de servicii, aceasta rămânând o prioritate majoră pentru CNAJGS. Prin Hotărârea CNAJGS 15/2025 au fost aprobate criteriile de selectare a avocaților</p>	Realizată parțial

	membri ai comisiei de monitorizare externă a calității asistenței juridice calificate garantate de stat. Ca urmare pe parcursul anului 2025 au fost anunțate și desfășurate concursuri de selectare.	
3.8 Elaborarea conceptului mecanismului de asigurarea a calității medierii garantate de stat.	La acest capitol, în anul 2025, au fost inițiate discuțiile cu privire la elaborarea unui asemenea concept, precum și identificarea partenerilor de dezvoltare interesați de acest domeniu.	Nerealizată

Riscurile privind nerealizarea parțială sau deplină a anumitor acțiuni au fost prevăzute în Plan și au depins de factori obiectivi.

CONSTATĂRI MAJORE

- Sistemul de AJGS pe parcursul anului a funcționat în regim normal, asigurând **acces la asistență juridică garantată de stat reală și efectivă**, în anul **2025** fiind înregistrate în total **65 069 cazuri** de acordare a AJGS.
- De la crearea în **2008** a sistemului, până în prezent, au fost înregistrate **în total 970757** cazuri de acordare a AJGS, dintre care **817720** cazuri de acordare a AJGS **calificate** și **153034** cazuri de acordare a AJGS **primare** și **3** cazuri de acordare a serviciilor de mediere garantată de stat.
- **Spectrul de servicii de asistență juridică garantată de stat este unul extins**, fiind acordată asistență juridică primară și calificată, cea din urmă, atât pe cauze penale, cât și pe cauze non penale, inclusiv asistența juridică de urgență, medierea garantată de stat din anul 2024, iar din anul 2025 AJGS parțial gratuită.
- **Medierea garantată de stat a fost instituționalizată**, prin aprobarea cadrului normativ secundar și modelelor de acte, Regulamentul privind acordarea serviciilor de mediere garantată de stat intrând în vigoare la data de **7 februarie 2025**. În anul 2025 au fost înregistrate primele **3 cazuri** de acordare a unor asemenea servicii.
- **Mecanismul de acordare a asistenței juridice parțial gratuite a fost instituționalizat**, începând cu **18 septembrie 2025**, fiind înregistrate 19 cazuri.
- A fost dispusă **încetarea activității Oficiului teritorial Comrat** al CNAJGS, începând cu data de 28 februarie 2025, în vederea conformării la noul cadru legal urmare a reducerii numărului curților de apel și modificării jurisdicțiilor acestora, astfel încât au rămas să aciveze doar 3 Oficii teritoriale.
- **Noi modalități de acordare a asistenței juridice primare au fost testate**, acordarea asistenței juridice primare la distanță, în cazul deținuților prin intermediul unei platforme de **teleconferință**, a demonstrat un start reușit, pe parcursul anului fiind oferite 109 consultații. Totodată, continuă acordarea asistenței specializate prin intermediul rețelei experimentale de **parajuriști specializați**.
- Începând cu **1 ianuarie 2025** salariul minim pe țară a constituit **5500 lei**, adică cu 500 lei mai mult în comparație cu anul 2024, fapt care **a sporit accesarea serviciilor de AJGS calificată de către populație**.
- Rețeaua națională de parajuriști în anul 2025 **a fost extinsă cu 10 unități**, ajungând la cifra de **97 de unități**.
- **Bugetul destinat remunerării prestatorilor de servicii de asistență juridică garantată de stat calificată și primară este în creștere** (în anul **2025** a constituit circa **78.6 milioane lei**).

- **Se atestă o creștere semnificativă** a nr. de cazuri de acordare a AJGS **de urgență**, în comparație cu anii precedenți, astfel încât în anul **2025** a fost înregistrat **cel mai mare număr de cazuri (4 866)**.
- În ultimii 3 ani se atestă o creștere semnificativă a nr. de cazuri de acordare a AJGS calificate beneficiarilor cu statut procesual de **victimă** sau **parte vătămată**, astfel în anul **2025** AJGS a fost acordată în **3 767** de cazuri.
- **Creșterea semnificativă** a nr. de beneficiari femei, în **2025** fiind **cel mai mare număr de cazuri de asistență juridică calificată acordată femeilor (9 388)**.
- Acordarea AJGS pe **cauze de azil**, în anul **2025** în comparație cu anul 2024 **este în scădere**, fiind înregistrate **321 de cazuri**, totodată, în ultimii doi ani se atestă o creștere semnificativă.
- **Creșterea volumului asistenței juridice primare** acordate, în **2025** asistența **primară** a fost acordată în **17 918** cazuri, fiind anul cu cel mai mare indicator din 2013, adică de la instituționalizarea acestui serviciu.
- Nr. de **refuzuri în acordarea AJGS este în creștere**, în anul **2025**, fiind înregistrate **1 245** de decizii de refuz în acordarea AJGS, adică cu **285** de cazuri mai mult decât în anul 2024.
- Îmbunătățirea mecanismului de **asigurare a calității AJGS**, prin dezvoltarea mecanismului de monitorizare internă și externă a calității, aprobarea standardelor de calitate pentru avocați și instruirea continuă.
- Îmbunătățirea sistemului informațional automatizat **"e-AJGS"**.

Cu toate acestea, se constată o serie de **CONSTRÂNGERI ȘI DEFICIENȚE**:

- volumul de lucru al angajaților sistemului este în permanentă creștere și a atins nivelul critic, **schema de încadrare** a personalului și **remunerarea urmează a fi urgent ajustate** pentru a menține cultura instituțională de performanță, diligență și a evita blocaje de sistem sau îndeplinire superficială a atribuțiilor;
- urmează a fi identificată varianta optimală de aplicare a mecanismului de acordare a AJGS **de către asociații obștești** și integrarea acesteia în realitățile sistemului de AJGS;
- **cadru normativ-juridic** și practici cotidiene ce necesită perfecționare continuă;
- integrarea de mai departe a **medierii garantate de stat** în sistemul de AJGS;
- **calitatea serviciilor** de asistență juridică garantată de stat rămâne, pe lângă accesibilitate, prioritatea numărul unu.

ASPECTE DE PERSPECTIVĂ PENTRU ANUL 2026

În anul 2026, CNAJGS va continua misiunea de organizare și administrare a sistemului acordare a AJGS prin realizarea obiectivelor strategice fixate în [Strategia de dezvoltare a sistemului de AJGS pentru anii 2024-2026](#) și de noile provocări și necesități ale sistemului, care vor fi fixate în [Planul de acțiuni pentru anul 2026 de implementare](#) a strategiei și altor angajamente prevăzute în documentele de politici ale Republicii Moldova, inclusiv care vor fi elaborate ulterior aprobării prezentului raport.

Cele mai importante acțiunile pentru anul 2026 vor fi:

- **revizuirea cadrului normativ juridic primar și secundar** ce vizează domeniul asistenței juridice garantate de stat;
- **ajustarea schemei de încadrare și remunerarea** a personalului angajat în cadrul Aparatului administrativ și Oficiile teritoriale ale CNAJGS;
- dezvoltarea în continuare, asigurarea bunei funcționări și **definitivarea procesului de documentare a SIA „e - AJGS”;**
- **organizarea instruirilor** prestatorilor serviciilor de AJGS, precum și personalului angajat în cadrul Aparatului administrativ și Oficiile teritoriale ale CNAJGS;
- **desfășurarea procesului de monitorizare externă** calității serviciilor de asistență juridică garantată de stat prestate de către avocați;
- **elaborarea noi strategii de dezvoltare a sistemului de AJGS** pentru anii următori.

DEPĂȘIREA ACESTOR PROVOCĂRI NECESITĂ ȘI INTERVENȚIA ALTOR AUTORITĂȚI PUBLICE, CÂT ȘI A PARTENERILOR DE DEZVOLTARE AI CNAJGS.

